Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

№ 46 (925) ГОД XVIII БЕЛАСТОК 18 ЛІСТАПАДА 1973 г. ЦАНА 60 гр.

ПАЛАЖЭННЕ АБ ВЫБАРАХ

Выбары ў рады нарадовыя, запланаваныя на 9 снежня, адбудуцца ў час дынамічнага развіцця палітычнага і эканамічнага жыцця ў краіне. Будуць гэта першыя выбары пасля асноўнай рэформы, звязанай з утварэннем новых гмін. Упершыню пасля больш дзесяці год выбары ў рады нарадовыя будуць адбывацца асобна ад выбараў у Сейм, што дазволіла лепш сканцэнтравацца на мясцовых задачах і на ролі рад у рэалізацыі грамадска-эканамічнага развіцця ўсёй краіны. Выбары будуць адбывацца ў час вялікай работы над удасканальваннем сістэмы эканомікі і дзяржавы, што канцэнтруе перадвыбарчую дыскусію на праблематыцы далейшага павелічэння эфектыўнасці сістэмы рад. Выбары ставяць асабліва вялікія патрабаванні да трапнага падбору радных, паколькі ўсё больш складаныя задачы ставяцца перад мясцовымі органамі ўлады.

Выбары адбываюцца на аснове палажэння аб выбарах (ардынацыі), да якога Сейм нанёс у апошні час многія папраўкі.

У існуючым дагэтуль палажэнні аб выбарах зусім не гаварылася аб Фронце адзінства народу, нягледзячы на тое, што спаўняў ён асноўную ролю ў нашай палітычнай сістэме, а асабліва ў выбарчым працэсе. Зараз у палажэнні гаворыцца, што „выбары ў рады нарадовыя ўсіх ступеняў адбываюцца на базе праграмы ФАН, якая з'яўляецца выразам супольнага стаўлення ўсіх свядомых і актыўных грамадзян перад асноўнымі інтарэсамі народа і сацыялістычнай дзяржавы. Кіраўнічай ідэйнай сілай ФАН з'яўляецца ПАРП, а палітычную аснову складае супрацоўніцтва ПАРП з ЗСЛ і СД. У перадвыбарчы перыяд камітэты ФАН арганізуюць публічныя дыскусіі над праблемамі грамадска-эканамічнага развіцця краіны і свайго рэгіёну".

Гэткая фармуліроўка дае як бы дарогу для будучых новых канструкцыйных фармуліровак, якія прадвяшчае пастанова VI З'езду партыі. Што датычыць самога выбарчага права, дык вынікам гэтай фармуліроўкі з'яўляецца ўвядзенне адназначных правіл адносна прапановы кандыдатаў на радных: права на прапанаванне іх маюць толькі „масавыя грамадскія арганізацыі працоўных, рэалізуючыя супольную праграму ФАН". Але гэтыя арганізацыі не прапануюць спіскаў (ліст) кандыдатаў. Толькі і выключна на аснове прапаноў арганізацый зацвярджае і прапануе спіскі кандыдатаў уласцівы камітэт Фронту адзінства народу.

Значна пашырыліся прынцыпы сацыялістычнай дэмакратыі ў сістэме рад. Павялічыліся лікавыя склады рад. І так: ваяводскія рады будуць мець 100-180 радных (Беластоцкая ВРН — 120 членаў, гэта значыць, на 20 больш, чым у папярэдняй кадэнцыі), ПРН — 60-80, (горад Беласток і Беластоцкі павет — па 80, а Ломжынскі, Бельскі, Сувальскі паветы — па 75 радных, іншыя менш), ГРН — 20-50, а супольная рада для горада і гміны — 30-70 радных.

У палажэнні аб выбарах ясна гаворыцца, што камітэты ФАН перад зацвярджэннем спіскаў кандыдатаў на радных абавязаны правесці сходы і запытаць у выбаршчыкаў пра іх думку на тэму прапанаванага кандыдата. Такім чынам кансультацыі з насельніцтвам сталі законам.

Ранейшае правіла, што выбранымі з'яўляюцца тыя кандыдаты, якія ў сваёй выбарчай акрузе атрымалі найвялікшую колькасць сапраўдных галасоў, дапоўнена дадатковым патрабаваннем, што апрача таго ў галасаванні павінна прыняць удзел прынамсі палова выбаршчыкаў данай акругі. У акрузе, у якой

(Працяг на стар. 5)

У НАЦЫЯНАЛЬНАЙ КАМІСІІ

30 кастрычніка г.г. адбылося пасяджэнне Нацыянальнай камісіі ВК ПАРП у Беластоку, прысвечанае актуальнаму стану і перспектывам нацыянальнага школьніцтва на Беласточчыне ў святле прадпасылак школьнай рэформы.

Інфармацыю па гэтаму пытанню зрабіла Куратория школьнай акругі ў Беластоку. У гэтым школьным годзе навучанне роднай мовы для няпольскай моладзі вядзецца на тэрыторыі Беластоцкага ваяводства ў 120 падставовых школах і 4 агульнаадукацыйных ліцэях. Вывучаюць яе 7324 вучні падставовых школ і 907 вучняў сярэдніх школ. У ліцэях (Бельск, Гайнаўка, Міхалова, Пунск) у параўнанні з папярэднім школьным годам колькасць моладзі, якая вывучае родную мову, узрасла на 72 вучні. У школах падставовых зменшылася і колькасць школ, у якіх выкладаецца родная мова, і колькасць вучняў, якія яе вывучаюць. Найбольшы спад наступіў у школьніцтве беларускай меншасці. У параўнанні з 1971/72 школьным годам колькасць школ з навучаннем беларускай мовы зменшылася на 41, а колькасць вучняў,

(Працяг на стар. 3)

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У "НІВЕ"

З вопыту начальніка Дубіцкай гміны ● Сустрэчы з землякамі ● Гапка рыхтуецца ў Сопат ● Краязнаўчы слоўнік (Аднога) ● Кандыдат у радныя ● Дзецям трэба памагчы ● Брава, моладзь з Міклашэва! ● Наш добры сябра ● Весткі з Крывой, Старога Корніна, Шудзялава, Малінnікаў, Баброўнікаў, Міхалова, Бельска і інш. ● Песня „Przygoda z Marią".

Саколка. *Фота Я. Цялушэцкага*

Паляўнічы сезон ужо ў поўным разгары. Але наша размова ў Ваяводскім праўленні Польскага паляўнічага саюза (ПЗЛ) у Беластоку з яго старшынёй **Стэфанам Жмійкам** і сакратаром **Юзэфам Пазнанскім** амаль не кранае прыемнасцей здаровага адпачынку, што прыносяць паляванні членам 90 паляўнічых гурткоў, у якіх згуртаваны 2100 паляўнічых Беласточчыны. Аказваецца, што паляўніцтва — гэта значная гаспадарка, вынікі якой адыгрываюць паважную ролю ў эканоміцы ўнутры нашага ваяводства і краіны, а таксама ў польскім замежным гандлі. Вось жменька лікаў.

У мінулым 1972 годзе Беластоцкае прадпрыемства лясной прадукцыі „Лес" набыло ад нашых паляўнічых 153,6 тоны ўпаляваных дзікіх звяроў на суму звыш 19 мільёнаў 900 тысяч злотых, з гэтага прадало яно на экспарт у заходнія краіны 135 тон на суму 15 мільёнаў 150 тысяч злотых. Апрача гэтага прадпрыемства даставіла на экспарт 4 700 жывых зайцоў на суму 4 мільёны 700 тысяч злотых і бітага дзікага птаства на суму 500 тысяч злотых на экспарт і на 50 тысяч злотых на ўнутраны рынак. Што ж, лікі гэтыя надта красамоўныя — звыш 20 мільёнаў злотых за гэты экспартны тавар, які на замежных заходніх рынках пакупнікі бяруць нарасхват!

Але гэта яшчэ далёка не ўсё. Прадстаўніцтвы нашага „Орбісу" прадаюць у заходніх краінах таксама паляўнічыя „выстралы". Так, не здзіўляйцеся, іменна — выстралы. За восем год (з 1964 па 1972 г.г.) „Орбіс" прадаў у дзяржаўных лясах на Беласточчыне 1159 „выстралаў" на суму 7 мільёнаў 710 тысяч злотых у заходняй валюце. І гэта толькі за выстралы, рогі і арганізацыю паляванняў. Бо за ўпаляваную дзічыну былі дадатковыя аплаты. Штогод наведваюць беластоцкія лясы 80 — 100 заходніх паляўнічых, а ў мінулым годзе было іх 117 асоб (з ФРГ, Аўстрыі, Бельгіі, Францыі, Даніі, ЗША, Бразіліі і іншых краін). Ужо ў 1973 годзе заходнія паляўнічыя за свае стрэлы на Беласточчыне пакінулі звыш 1 мільёна 500 тысяч злотых. Варта заўважыць, што на захадзе паляванні ў Польшчы карыстаюцца аграмаднай папулярнасцю, за іх проста б'юцца заходнія паляўнічыя.

(Працяг на стар. 4)

БГКТ ХРОНІКА

ВЕЧАР, ПРЫСВЕЧАНЫ 50-АЙ ГАДАВІНЕ ЎТВАРЭННЯ КПЗБ

19 кастрычніка г.г. прэзідыум праўлення варшаўскага аддзела БГКТ арганізаваў у сваім памяшканні на вул. Сенатарскай 8 урачысты вечар, прысвечаны 50-ай гадавіне ўтварэння Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі.

На вечары з цікавым дакладам аб утварэнні і дзейнасці КПЗБ выступіў былы дзеяч КПЗБ тав. Уладзімір Станкевіч.

Дакладчык падзяліўся таксама з прысутнымі сваімі ўспамінамі аб дзейнасці ў падпольным рэвалюцыйным руху ў санацыйнай Польшчы на тэрыторыі Гродзеншчыны і Беласточчыны.

З цікавымі ўспамінамі выступілі на вечары былы член ЦК і Сакратарыята ЦК КПЗБ — Самуіл Малько, а таксама былыя дзеячы КПЗБ тав. Аляксандра і Сцяпан Бергман.

В. Ш.

ЭКАНАМІЧНАЕ РАЗВІЦЦЁ БССР

26 кастрычніка г.г. у памяшканні варшаўскага аддзела БГКТ адбыўся надзвычай цікавы вечар, прысвечаны эканамічнаму развіццю Савецкай Беларусі.

Са змястоўным дакладам „Развіццё эканомікі БССР на працягу апошніх дзесяці гадоў" выступіў мгр Юры Туронак.

Даклад выклікаў жывое зацікаўленне прысутных, задавалі яны шмат пытанняў дакладчыку Ю. Туронку, на якія ён вычарпальна адказваў, што сведчыць аб дасканалым веданні тэмы. **В. Ш.**

НАБОР У „ВАСІЛЁЧКІ"

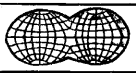
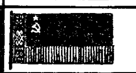
Папулярны хор „Васілёчкі", які працуе пры бельскім аддзеле БГКТ, аб'яўляе набор новых харыстаў. Адначасова аб'яўляецца набор кандыдатаў у танцавальную групу, якая ствараецца пры хоры.

Запісвацца трэба ў аддзеле, вул. Жвіркі і Вігуры 8/10 у гадзінах ад 8 да 15, або на рэпетыцыях хору ў аўторкі ў 19 гадзін.

У ПРЭЗІДЫУМЕ ПАВЯТОВАГА АДДЗЕЛА БГКТ У БЕЛАСТОКУ

23 кастрычніка г.г. адбылося чарговае шостае пасяджэнне прэзідыума павятовага аддзела БГКТ у Беластоку. На парадку дня стаялі наступныя справы: 1) падрыхтоўка да справаздачнай кампаніі ў гуртках БГКТ Беластоцкага павету, 2) аналіз уплочвання членскіх складчын за гэты год, 3) стварэнне арганізацыйнага камітэта па справах конкурсаў „Беларуская песня — 74" і самадзейных драматычных калектываў. Адначасова прэзідыум дакладна пазнаёміўся з абавязваючымі правіламі конкурсаў і абмеркаваў падрыхтоўку і правядзенне іх у Беластоцкім павеце. Члены прэзідыума прынялі на сябе адпаведныя заданні і адказнасць за іх выкананне. Пасяджэнне праходзіла пад старшынствам сакратара аддзела Яўгінні Іванюк. (мг)

Падзеі ◇ Здарэнні ◇ Факты ◇ Каментарыі ◇ Весткі

 СВЕТ БССР ПОЛЬШЧА ВАЯВОДСТВА

ЕГІПЕЦКА-ІЗРАІЛЬСКАЕ ПАГАДНЕННЕ

Егіпет і Ізраіль адобрылі пагадненне, якое прадбачвае пачатак мірных перагавораў.

У пагадненні, якое складаецца з шасці пунктаў, абодва бакі абавязваюцца выконваць пагадненне аб спыненні агню, аб тым, што не будзе ніякіх перашкод у невавенных пастаўках на ўсходні бераг Суэцкага канала, што горад Суэц будзе штодзённа атрымоўваць харчы, ваду і лякарствы.

Палітычныя назіральнікі звяртаюць увагу асабліва на другі пункт пагаднення, у якім гаворыцца: „Абодва бакі згаджаюцца неадкладна распачаць перагаворы ў справе вывядзення сваіх войск на пазіцыі з 22 кастрычніка“. Апошняя фармуліроўка абазначае ўступку Ізраіля, які дагэтуль супраціўляўся магчымасці ўстанаўлення лініі фронту паводле пазіцый з 22 кастрычніка, калі ўпершыню было аб'яўлена спыненне агню.

ВІЗІТ АЛЬШОЎСКАГА Ў ІТАЛІЮ

8 і 9 лістапада міністр замежных спраў С. Альшоўскі прабываў з афіцыяльным візітам у Італіі.

У часе візіту былі разгледжаны справы, звязаныя з бяспекай і супрацоўніцтвам у Еўропе, а таксама іншыя праблемы, а асабліва сітуацыя на Блізкім Усходзе. Міністры замежных спраў С. Альшоўскі і А. Мора з задавальненнем прынялі распачатыя ў Вене перагаворы ў справе ўзаемнага скарачэння ўзброеных сіл і ўзбраенняў у сярэдняй Еўропе.

У супольным камюніке гаворыцца, што дзеля шырэйшага распаўсюджвання польскай мовы і культуры ў Італіі і італьянскай у Польшчы, абодва бакі выказаліся за інтэнсіфікацыю ўзаемнага абмену прафесараў і выкладчыкаў, а таксама за павелічэнне дзейнасці ў галіне культурных і артыстычных мерапрыемстваў.

Міністр Альшоўскі запрасіў міністра Мора прыехаць з афіцыяльным візітам у Польшчу. Запрашэнне прынята з задавальненнем.

З'ЕЗД ГКП

На працягу трох дзён адбываўся з'езд Германскай камуністычнай партыі. У з'ездзе, які абмеркаваў удзел ГКП у барацьбе за мір і бяспеку ў Еўропе, а таксама заданні ў галіне абароны дэмакратычных і сацыяльных правоў працоўных, удзельнічала больш 850 дэлегатаў.

Старшынёй Германскай кампартыі выбралі Г. Міса, а намеснікам — Г. Гацье.

СКАРАЧЭННЕ ДАБЫЧЫ НАФТЫ

У Кувейце адбылося пасяджэнне міністраў нафты 10 дзяржаў — членаў арганізацыі арабскіх краін-экспарцёраў нафты (ОАПЕК). На гэтым пасяджэнні прынята рашэнне аб скарачэнні дабычы нафты на 25 працэнтаў у параўнанні з верасням гэтага года. Гэтае рашэнне выклікана падтрымкай Ізраіля некаторымі заходнімі ўрадамі.

Трэба сцвердзіць, што ў апошнія дні многія кіраўнікі заходніх дзяржаў паінфармавалі аб абмежаванні вадкага топліва. У ЗША, Заходняй Еўропе і Японіі выданы ўказанні адносна абмежавання тэмпературы ў памяшканнях, хуткасці самаходаў да 80 км і інш. (ак)

ПРАМОВА Л. БРЭЖНЕВА

Выдавецтва „Беларусь“ выпусціла масавым тыражом асобную брашуру на беларускай мове, у якой змешчана прамова Генеральнага сакратара ЦК КПСС таварыша Л. І. Брэжнева „За справядлівы, дэмакратычны мір, за бяспеку народаў і міжнароднае супрацоўніцтва“, з якой ён выступіў на Сусветным кангрэсе міралюбівых сіл у Маскве.

КАСТРЫЧНІЦКАЕ СВЯТА Ў МІНСКУ

У гэтым годзе свята Кастрычніка працоўныя СССР адзначалі, прайшоўшы больш чым палавіну дзевятай пяцігодкі. Велічна і прыгожа выглядала ў гэтыя дні сталіца Беларусі. Як заўсёды, на Цэнтральнай плошчы Мінска адбыўся магутны парад воінаў Мінскага гарнізона і працоўных сталічнага горада. З трыбуны віталі іх кіраўнікі кампартыі і ўрада БССР з П. Машэравым і Ц. Кісялёвым на чале. Падобныя святкаванні Кастрычніка адбыліся ва ўсіх абласных гарадах Беларусі. Насельніцтва БССР сустракала 56 гадавіну Кастрычніцкай рэвалюцыі павышанымі працоўнымі абавязацельствамі.

ДАТЭРМІНОВА

Працаўнікі сельскай гаспадаркі Брэсцкай вобласці датэрмінова выканалі народнагаспадарчы план і сацыялістычныя абавязацельствы па продажу дзяржаве цукровых буракоў. На нарыхтоўчыя пункты паступіла звыш 400.000 тон карэнняў.

ПЕРАМОЖЦЫ

Мінскае кандытарскае, макаронное і тытунёвае вытворчыя аб'яднанні Міністэрства харчовай прамысловасці БССР удастоены пераходных чырвоных сцягоў Міністэрства харчовай прамысловасці СССР і ЦК галіновага прафсаюза. Гэта ўзнагарода за вынікі работы ў трэцім квартале гэтага года.

ЛАЎРЭАТ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПРЭМІІ

Сярод сёлетніх лаўрэатаў Дзяржаўных прэмій СССР у галіне літаратуры, мастацтва і архітэктуры знаходзіцца таксама Міхась Савіцкі — народны мастак Беларускай ССР. У пастанове ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР адзначаецца, што беларускі мастак узнагароджаны за цыкл жывапісных твораў „Гераічная Беларусь“, які складаецца з карцін: „Партызанская мадонна“, „Віцебскія вароты“, „У поле“, а таксама за насценны роспіс „Айчынная вайна, 1944 год“, выкананы ў Музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.

ПРА БРЫГАДУ КАЛІНОЎСКАГА

Студыя „Беларусьфільм“ працягвае працу над фільмам „Полымя“ па сцэнарыі Г. Бураўкіна, С. Конева і Ул. Халіна — аб гераічнай барацьбе партызан з брыгады Каліноўскага, якія таксама дзейнічалі на Беласточчыне.

ПАЛАЦ МАСТАЦТВА

Ён знаходзіцца ў Мінску ля вуліцы Казлова. Сярод іншых будынкаў выдзяляецца незвычайнай, арыгінальнай архітэктурай. Гэта выставачны павільён Саюза мастакоў БССР. Агульная плошча чатырох выставачных залаў перавышае 2.000 квадратных метраў. Ёсць і канферэнцыйная зала з кінаўстаноўкай, і іншыя абсталяванні. (вр)

ПРАЕКТ ПАСТАНОВЫ АБ РАДАХ НАРАДОВЫХ

Урадавы праект новай пастановы аб радах нарадовых прадстаўлены ўжо Сейму. Змены маюць на мэце ўзмацненне самаўрадавых органаў і паляпшэнне працы адміністрацыі, якая будзе аддзелена ад самаўрадавых органаў.

Кіраўніцтва мясцовай адміністрацыяй будзе аднаасабовае. Праект прадбачвае назначэнне ваяводаў, начальнікаў гарадоў і начальнікаў паветаў. У гарадах большых чым 100 000 жыхароў і ў гарадах-сялібах ваяводстваў будуць прэзідэнты.

Ваяводаў, прэзідэнтаў і начальнікаў паветаў і гарадоў будзе назначаць прэм'ер на апініі адпаведнай рады. Іншых начальнікаў (гмін) будуць назначаць ваяводы.

56 ГАДАВІНА КАСТРЫЧНІЦКАЙ РЭВАЛЮЦЫІ

У сувязі з 56 гадавінай Кастрычніцкай рэвалюцыі ва ўсёй краіне адбыліся ўрачыстасці. Навязвалі яны да супольных традыцый польскага і рускага рэвалюцыйнага руху, да польска-савецкай дружбы. На прыёме з выпадку гадавіны, выдадзеным паслом СССР у Польшчы С. Пілатовічам, прысутнічалі найвышэйшыя партыйныя і дзяржаўныя ўлады. Напярэдадні адбыўся ў кангрэсавай зале Палаца культуры і навукі ў Варшаве ўрачысты канцэрт.

СУПРАЦЬ ВАЕННЫХ ЗЛАЧЫНЦАЎ

Галоўная камісія па даследаванню гітлераўскіх злачынстваў вядзе актуальна ў Польшчы 4.500 следстваў супраць гітлераўскіх злачынцаў. Ад 1970 года яна праслухала ў краіне больш 10.000 сведкаў, а ў акруговых камісіях было праслухана 44.000 сведкаў.

ПАСЯДЖЭННЕ ПАЛІТБЮРО ЦК ПАРП

Палітбюро ЦК ПАРП разгледзела прапановы ўрада і Цэнтральнай рады прафсаюзаў адносна ўтварэння на ўсіх прадпрыемствах сацыяльнага і жыллёвага фонду. Такі фонд ствараецца цяпер на ўсіх дзяржаўных прадпрыемствах і ва ўстановах. Усе працаўнікі змогуць з яго карыстацца. Палітбюро адобрыла гэтакі напрамак паляпшэння ўмоў жыцця людзей працы.

Э. ГЕРЭК У КРАКАЎСКІМ ВАЯВОДСТВЕ

I сакратар ЦК ПАРП наведаў Кракаўскае ваяводства, дзе сустракаўся з рабочымі гуты Леніна і шахты „Памажаны“.

СТУДЭНТЫ Ў Г. ЯБЛОНСКАГА

З выпадку Міжнароднага дня студэнта старшыня Рады Дзяржавы Г. Яблонскі прыняў у Бельведэры дэлегацыю перадавых студэнтаў з усіх вышэйшых школ у краіне.

ВЫСТАЎКА РУСКАГА ЖЫВАПІСУ

У варшаўскім Нацыянальным музеі адкрыта выстаўка „Рускі крытычны рэалізм 1850—1900“. На ёй 96 карцін найслаўнейшых майстроў гэтага напрамку. Карціны пазычаны з Трэцякоўскай галерэі ў Маскве і з Рускага музея ў Ленінградзе. (вл)

У ГОНАР КАСТРЫЧНІКА

У беластоцкім тэатры імя А. Венгеркі адбыўся ўрачысты канцэрт, прысвечаны 56-ай гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. У прысутнасці найвышэйшых партыйных і адміністрацыйных улад нашага ваяводства з дакладам выступіў сакратар ВК ПАРП М. Недзведзь. Значнае месца ў дакладзе было прысвечана братэрскай дружбе і супрацоўніцтву паміж польскім і савецкім народамі, аб абмене вопытам у розных галінах жыцця паміж нашым ваяводствам і Літоўскай ССР і Гродзеншчынай.

У мастацкай частцы выступіў Цэнтральны мастацкі калектыў Войска Польскага.

* * *

У сувязі з адзначэннем гадавіны Кастрычніка на Беласточчыне прабывалі прадстаўнікі савецкага пасольства ў Польшчы I сакратар пасольства С. Маслаў і III сакратар Д. Халіулін. Госці сустрэліся з калектывамі некаторых прадпрыемстваў Беластока, з вучнямі сярэдніх школ, цікавіліся працай ТППР. I сакратар савецкага пасольства ў Польшчы С. Маслаў адкрыў у чытальні клуба МПіК у Беластоку выстаўку альбомаў, пласцінак і савецкай прэсы. Прадстаўнікі пасольства правялі таксама шэраг сустрэч з жыхарамі і моладдзю Ломжынскага, Кольненскага і Бельскага паветаў. У Бельску сустрэчы адбыліся ў тэхнікуме рахункаводства і на будаўнічым прадпрыемстве.

НАРАДА Ў ЗСЛ

8 лістапада адбылася нарада прэзасаў гмінных камітэтаў ЗСЛ. У нарадзе прымалі ўдзел прэзас Галоўнага камітэта ЗСЛ, маршалак Сейма С. Гуцва, I сакратар ВК ПАРП З. Куроўскі, сакратар ВК ПАРП С. Завадзінскі, старшыня Прэзідыума ВРН З. Спрыха і іншыя прадстаўнікі ваяводскіх улад. Абмяркоўваліся задачы для ЗСЛ, вынікаючыя з пастаноў I краёвай партканферэнцыі. Падкрэслівалася на нарадзе добрае супольнае дзеянне падставовых арганізацый ПАРП і ЗСЛ. Тав. З. Куроўскі ў сваім выступленні звярнуў увагу на ўзрост веры нашага грамадства ва ўласныя сілы, на далейшае ўтрымоўванне клімату высокай актыўнасці грамадства. На заканчэнне нарады выступіў прэзас С. Гуцва, выражаючы вялікае прызнанне грамадству Беласточчыны за добрую працу, і падкрэсліў, што ў вачах усёй краіны воблік Беласточчыны зрабіўся вельмі сучасным і дынамічным.

У час пабыўкі на Беласточчыне С. Гуцва наведаў Лапскі і Высокамазавецкі паветы.

НОВАЯ ЛАКАМАТЫЎНЯ

Гэтымі днямі беластоцкія чыгуначнікі атрымалі новую майстэрню для рамонту лакаматываў. На ўрачыстасці перадачы майстэрні ў карыстанне прысутнічаў віцэ-міністр камунікацыі К. Яцуковіч.

ВЫЙГРАЛІ

У чарговым лясаванні трактараў на ашчадныя кніжачкі СОП шчасліўцамі аказаліся сярод іншых Я. Леанеўскі з Міклашэва (Гайнаўскі павет), С. Гурскі з Выпыхаў (Бельскі павет) і Ю. Садановіч з Завістоўшчыны (Сакольскі павет). (яч)

Niedziela 18.XI.

7.30 Program dnia. 7.35 TV Kurs Rolniczy. 8.10 „Przypominamy, radzimy”. 8.20 „Nowoczesność w domu i zagrodzie”. 8.45 „Bieg po zdrowie”. 9.00 TELERANEK. 10.20 „Wybrzeże szkieletowe” — film dok ang. („Świat, który nie może zaginąć”). 10.45 „W starym kinie” — „Tatry, film, wspomnienia” — spotkanie ze Stanisławem Zielińskim”. 11.45 „Muzyka bez etatu” — program poświęcony amatorskiemu ruchowi muzycznemu. 12.15 Dziennik. 12.30 „Lubuski koziołek” („Z ludowej szkatuły”). 13.10 „Spotkanie w Poświętnem”. 13.40 Dla dzieci: M. Kann — „Czarny koń Trygława” (widowisko Teatru Lalkowego „Pleciuga”). 14.40 „Aurum — miłość i miecz” — film dok. cz. I (monografia złota). 15.15 „Stefania Woytowicz” — filmowy portret wybitnej polskiej śpiewaczki. 16.00 „Plakat” („Poezja Radziecka”). 16.10 Losowanie Totolotka. 16.30 „My — 74” — teleturniej. 17.20 „Przyjąć czy odrzucić”. 18.00 Sportowy magazyn sprawozdawczy. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Bitwa o Berlin” — film fab. radz. („Wyzwolenie”) cz. IV 21.40 PKF. 21.50 Magazyn sportowy. 22.20 „Studio 13”.

Poniedziałek 19.XI.

12.45 TV Technikum Rolnicze: Matematyka. 13.25 TV Technikum Rolnicze: Hodowla zwierząt. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Zwierzyniec” 17.30 „Echo stadionu”. 17.55 TV Kurier Lubelski. 18.10 „Oferty”. 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 „Eureka”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 Teatr TV: Z. Kubikowski — „Ostatnia lekcja”. 21.40 „Ex libris”. 22.10 Ulubione utwory Henryka Wieniawskiego gra Kaja Danczowska. 22.30 Dziennik.

Wtorek 20.XI.

9.00 Dla szkół: (kl. I lic.) Język polski — J. Kochanowski — „Odprawa posłów greckich”. 10.00 Dla szkół: (kl. IV) „Z wycieczką w Gorce”. 10.20 „Człowiek w czerni” — film franc. („Pani de Monsoreau”) odc. II. 15.20 TV Technikum Rolnicze: Matematyka. 15.55 TV Technikum Rolnicze: Hodowla zwierząt. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Rodzina Durtolów” — film franc. odc. X. 17.05 „Dziś — Burza Mózgów”. 17.35 Telereklama. 17.40 Dla młodzieży: „W bliskim planie”. 18.10 Gra Idil Biret — fortepian (Turcja). 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 Program publicystyczny. 19.10 „Przypominamy, radzimy”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Człowiek w czerni” — film franc. („Pani de Monsoreau”) odc. II. 21.10 „Świat i Polska”. 21.50 „Zawsze balet” („Balet”). 22.30 Dziennik. 22.45 Wiadomości sportowe.

Środa 21.XI.

9.00 Dla szkół: (kl. VII) Chemia — „Wróg metali”. 10.00 Dla szkół: (kl. V) Historia — „Złoty wiek Aten”. 10.35 „Niepokoje wychowanka Törlessa” — film fab. NRF. 12.45 TV Technikum Rolnicze: Botanika. 13.25 TV Technikum Rolnicze: Mechanizacja Rolnictwa. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Czy warto być średniakiem?”. 17.10 Dla dzieci: „Dźwięki i czary”. 17.40 „Informacje, Towary, Propozycje”. 17.50 Sprawozdanie z II połowy meczu piłki nożnej: Polska — NRF. 18.45 „Nad rodowodem ssaków” („Nauka i światopogląd”). 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 KINO INTERESUJĄCYCH FILMÓW: „Niepokoje wychowanka Törlessa” — film fab. NRF. 21.45 „Bez togi”. 22.30 Dziennik. 22.45 Wiadomości sportowe.

Czwartek 22.XI.

10.00 „Akcja Brutus” — film fab. pol. 13.30 TV Kurs Informatyki: Zasady programowania komputerów” cz. I. 14.00 Matematyka w szkole: Dodawanie i odejmowanie w zakresie 100. 15.20 TV Technikum Rolnicze: Botanika. 15.55 TV Technikum Rolnicze: Mechanizacja Rolnictwa. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Ekran z bratkiem”. 17.45 PKF. 17.55 „Gramy o telewizor”. 18.20 Telereklama. 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 „Zielony świat” — program publ. 19.10 „Przypominamy, radzimy”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Akcja Brutus” — film fab. pol. 21.50 „Przy wspólnym stole” — program publ. 22.35 „Ekspres nr 39”. 23.00 „Informacje, Towary, Propozycje”. 23.10 Dziennik. 23.25 Wiadomości sportowe.

Piątek 23.XI.

10.00 „Bitwa o Berlin” — film fab. radz. („Wyzwolenie”) cz. IV. 12.00 Dla szkół: (kl. VIII) Wychowanie obywatelskie — „Sejm Rzeczypospolitej postanawia...” 12.45 TV Technikum Rolnicze: Język polski. 13.25 TV Technikum Rolnicze: Chemia. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Pora na Telesfora”. 17.25 „Nie tylko dla pań”. 17.45 Telereklama. 17.50 Dla młodzieży: — Tygodnik informacyjny Młodych. — Dwie szkoły — telekonkurs. 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 „Za kierownicą”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 Spotkanie z Joanną Rawik. 20.45 „Panorama”. 21.25 Teatr TV na świecie: V. Alfieri — Agamemnon” cz. I — spektakl TV włoskiej. 22.25 Dziennik. 22.45 Wiadomości sportowe.

Sobota 24.XI.

10.00 „Przystanek autobusowy”. — film fab. USA. 12.00 Dla szkół: (kl. IV lic.) Biologia — „Zmienność i dziedziczność organizmów”. 14.20 TV Technikum Rolnicze: Język polski. 14.55 TV Technikum Rolnicze: Chemia. 15.25 Program dnia. 15.30 Program I proponuje. 15.50 Redakcja Szkolna zapowiada. 16.05 TV Informator Wydawniczy. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodzieży: „Bilet”. 17.30 „Spotkania z przyrodą”. 17.55 „Turystyka i wypoczynek”. 18.20 „Czerwone złoto na cenzurowanym” — rep. film. 18.35 „Godzina Orfeusza”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.15 „Alfabet Rozrywki” — „W”. 21.15 Wiadomości sportowe. 21.25 „Przystanek autobusowy” — film fab. USA. 22.50 Dziennik. 23.05 „Berlin zaprasza” (Międzynarodowa Wiosna Estradowa).

Магутнае слова, ты, роднае слова!
Са мной ты на яве і ў сне;
Душу мне затрэсла пагудкаю новай,
Ты песень навучыла мяне.

ЯНКА КУПАЛА

Настаўніца прафесіянальных прадметаў Мар'я Маркевіч з вучаніцамі, якія вучацца рабіць уколы. Усміхаючаяся «пацыентка» — таксама вучаніца ліцэя.

У медыцынскім ліцэі

Медыцынскі ліцэй у Бельску Падляшскім рыхтуе медсясцёр, вельмі патрэбных нашай службе аховы здароўя. Штогод са школы выходзіць іх каля 70. Абсалютная большасць з іх — гэта дзяўчаты. Аднак у школе ёсць таксама некалькі хлопцаў. На думку дырэктара школы Уладзіміра Федарука, хлопцы не горш даюць сабе рады з навукай. Найважнейшае — гэта прывыкнуць.

Тэкст і фота **А. Карпюка**

Будучыя «медбраты» — Збігнеў Супрановіч, Пётр Нічыпарук і Збігнеў Крынскі вучацца апекавацца маленькімі дзецьмі.

ЖОНКА ПРАЦУЕ, МУЖЫК АД СЫТАСЦІ БЕСІЦЦА

Прыбегла Марыся дахаты і адразу мужыку кулак пад нос. — А лянота ты, — кажа, — няшчасная. Абібок ты прыроджаны. А нашто ж я за цябе замуж выходзіла, дзяцей на свет прывяла? Ведала б, што ў цябе дзве рукі левыя — за нішто не згадзілася б.

І за што мне цярпець, за што пакутаваць? Сорак пяць гадоў мужыку і адказнасці ніякай не мае.

Узмаліўся Алёшка. — Што ты, — кажа, — баба, беляны аб'елася? Які я табе абібок? А хто ж за мяне, — кажа, — гаспадарку робіць? Было не было, а чатыры гектары зямлі то маем. А каровы тры, а бычок, а кабылка? А свінням то, думаеш, дух святы дасць?

— А я што, не ведаю, — Марыся на тое. — Зразумей аднак, што начальства наша на гарадоцкай фабрыцы „Каро" за нас з табою больш свядомае і на гэту справу свой погляд мае.

Памятаеш, дзеткі нашыя, Алінка з Эвай, пахварэлі і я на лекарскім звальненні некалькі дзён у хаце з імі пабыла? І што? Заплацілі за тыя дні думаеш? А адкуль!

Мужык ваш, кажуць, нідзе і нічога не робіць. Няхай ён дзецьмі апякуецца. Доўга яму там бялізну памыць ці кашкі наварыць якой? Кажаце, што не ўмее? Ну, у гэта мы не паверым. Свінням жа ж, здаецца, варыць? Выў бы чалавекам, меў бы грамадскую адказнасць, яшчэ і цыцкі малодшай даў бы. Бацькай жа ж прыходзіцца і прытым нідзе не працуе.

— Ну як нідзе? — кажу. — А гаспадарка? А падаткі? Ну, і ў канцы канцоў выпівае ён у мяне. Няўжо ж яму дзяцей хворых пад апеку пакіну? Гэта ж і накарміць, і дагледзець, і лякарствы даць трэба.

Таксама выдумалі — п'е. А чым яно кепска? — гавораць мне. — Быццам бы дзеці з бутэлькі хлябтаць не могуць? Адгаворкі адно пустыя.

— Так што бачыш, — працягвала Марыся. — Тое, што ты ўстаеш а чацвёртай раніцы і зацямна кладавішся, Алёшка, ва ўлік не ідзе. Гэта тваё, як кажуць, „хоббі".

І што пот часамі вочы залівае і гатоў расперазацца, каб гаспадарку „на ногі" паставіць — гэта проста прыхаць твая такая. Кожны, вядома, чалавек па-свойму дурэе. Табе захацелася на гаспадарцы — твая воля.

Паводле аднак аддзела кадраў гарадоцкай фабрыкі „Каро" ты лічышся абібокам, чалавекам не працуючым і ўсё. — Ну добра, — пачухаў Алёшка патыліцу. — А рабіць то што далей будзем? Дзеці дзецьмі ж — вядома ж хвараюць. Адно, мусіць, засталося. Хадзі, Марыська, развод браць будзема. Я сабе гаспадаром застануся — убяспечальню сваю мецьбуду. А табе як разводцы за апеку над хворымі дзецьмі заўсёды заплоцяць.

— Ну так, — Марыся на тое. — А жыць то як? Грэх жа ж.

— А мяне то непрацуючым не грэх называці? А дзяцей малалетніх падчас хваробы на маю грубую, часта не адпаведную, мужчынскую апеку скідаць гэта не грэх, думаеш?

Мне ж вось бульбу капаць зараз трэба. Абору новую паставіць варта было б. Ну і наогул. Селянін жа ж я проста, мужчына... Ну, якая ж з мяне нянька? Было б добра, даражэнькія, калі б гэта казка была. Праўда аднак найпраўдзівейшая.

Жывуць сабе Марыся з Алёшаю ў вёсцы Бялевічы і ўсё думаюць, ці то парсюка, ці кароўку прадаць на тое, каб на развод грошай хапіла. **Ларс**

Дзе сонца гарачае

Я праехаў 6 тысяч кіламетраў. Праз Беларусь, Украіну, Расію і нарэшце апынуўся там, дзе з-за прыгожых каўказскіх гор выплывае цёплае сонца, распачынаючы працавіты дзень. Але не буду тут апісваць прыгажосці Краснадарскага краю, а хачу пару слоў сказаць пра напатканых там людзей. Многія з іх пабывалі некалі на польскай зямлі, вайна іх сюды закінула. Вось Мікалай Дземчанка з горада Хадзіжанска. Было яму 18 год, як уступіў у Чырвоную Армію. Служыў у сувязі. Ішоў да нас з фронтам праз Украіну і Беларусь. Мінула ад гэтых дзён 29 год, але ён помніць, як радасна іх віталі людзі ў вызваленым Любліне. Кажа таксама, што ніколі не забудзе 6-месячнай пабыўкі ў Ломжы, дзе яны рыхтаваліся да студзеньскага пераможнага наступлення. Далей ішоў праз паўночную Беласточчыну да Кенігсберга (цяпер Калінінград). Мікалай Дземчанка працуе брыгадзірам на Краснадарскім мантажным прадпрыемстве.

Валянцін Канстанцінавіч Штомпель жыве ў станіцы Авідведаўка. Ён быў у Кракаве. Адгэтуль рушыў на захад з І Украінскім фронтам.

Былы лётчык Уладзімір Курсаў з жалем успамінае смерць свайго камандзіра палкоўніка Петусава, які загінуў у час паветранай барацьбы пад Кракавам.

Савецкія людзі ненавідзяць вайну. Мір — вось што для іх вышэй усяго.

М. Гогель

(Працяг са стар. 1)

У нацыянальнай камісіі

якія вывучаюць гэту мову — на 2819 (каля 30%).

Агулам беларускую мову вывучаюць цяпер 5983 вучні, літоўскую — 613, украінскую — 99, рускую — 29 (лік адносна рускай мовы датычыцца вучняў школы ў Габовым Грондзе).

Родная мова для няпольскай моладзі навучаецца ў 5 зборных гмінных школах (каля 120 вучняў). У 1974/75 гадах колькасць вучняў, якія будуць вывучаць родную мову ў зборных гмінных школах, павялічыцца прыблізна да 1815 (значна палепшацца ўмовы дыдактычна-выхаваўчай працы), а ў 1975/76 — прыблізна да 3570 вучняў. Да 1979 года большасць школ, у якіх адбываецца навучанне роднай мовы дзяцей нацыянальных меншасцей, пяройдзе на сістэму працы гмінных школ.

У апошніх гадах значна палепшылася кадравае становішча і кваліфікацыі выкладчыкаў нацыянальных моў. На 178 настаўнікаў 9 мае вышэйшую адукацыю, 72 — паўвышэйшую і 87 — сярэднюю.

Адносна навучання беларускай мовы выступаюць арганізацыйныя цяжкасці ў стварэнні калектываў (спалучэнне вучняў некалькіх розных класаў) і ажыццяўленні праграмы. Таму, пакуль будзе апрацавана праграма, якая ўлічвала б спецыфіку міжкласавых калектываў, будзе ўведзена селектыўнае ажыццяўленне матэрыялу навучання.

Апрача гэтых пытанняў, камісія абмеркавала таксама справы хутчэйшай будовы школьных будынкаў беларускага ліцэя ў Гайнаўцы і літоўскага — у Пунску, справы падручнікаў і дапаможнай літаратуры. Прынята ва ўсіх гэтых справах шэраг прапаноў, накіраваных на паляпшэнне працы нацыянальнага школьніцтва. (рл)

„БЕЛАРУСКАЯ ПЕСНЯ-73"

Удзельнік фінальнага агляду Януш Астапчук з Міхалова.

Фота А. Карпюка.

Вулька, што на Бельшчыне

У гміне Орля, Бельскага павету, ляжыць невялікая вёска Вулька. Налічвае яна каля 30 гаспадарак. Непадалёку гэтай вёскі праходзіць брукаваная дарога з Орлі ў Бельск Падляшскі. Дарогу перасякае чыгунка. Вуліца ў Вульцы брукаваная. Па баках вуліцы — тратуар. Ноччу вёска асвятляецца электрычным святлом. У Вульцы ёсць некалькі мураваных дамоў. З году ў год прыбывае і тэлевізараў. У гэтым годзе ўвялі тэлефон. Але ў вёсцы няма крамы, так што жыхары за пакупкамі ездзяць найчасцей у Орлю.

Тарас Крушына

Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: Грамадзянін Х. быў п'яны да непрытомнасці і ў гэткім стане падпісаў умову, на аснове якой аддаў у арэнду сваю сенажаць за марныя грошы. Ці можа ён спаслацца на няважнасць умовы?

АДКАЗ: Паводле закону, заява, зробленая ў стане, які выключае свядомасць, — няважная. Адносіцца гэта асабліва да псіхічна хворых, адсталых разумова, а таксама тых, псіхічныя дзеянні якіх расстроены хоць бы часова. Да гэтай катэгорыі адносіцца таксама асобы, свядомасць якіх выключана ў выніку надмернага спажыцця алкагалічных напіткаў. Калі будзе доказана, што Х. падпісаў дагавор у такім стане, то будзе ён няважны і можна яго не выконваць. Аднак даказаць гэта будзе нялёгка. Нават, выпіўшы значную колькасць алкагольных напіткаў, чалавек неабавязкова знаходзіцца ў стане, які выключае свядомасць або свядомае прыняцце рашэння. Калі ж ён знаходзіцца ў такім стане, то найчасцей не ў стане нават падпісаць умову.

Сёстры з Кошкаў

Аля і Геня Фіёнік — дзве маладыя дзяўчыны з Кошкаў. Абедзве вучацца ў сярэдніх школах у Бельску.

У час канікул неадлучна памагалі бацькам у гаспадарцы, а ў вольныя вечары і святам займаліся культурна-асветнай дзейнасцю.

Аля і Геня хадзілі на рэпетыцыі ў Грэдалі і разам з Анатолем Брэнько — гарманістам — вывучылі многа прыгожых песень. Прымалі ўдзел у фэстыне ў Дубяжыне. Выступалі на ліпеньскай акадэміі ў Орлі і на эстрадзе ў бельскім парку. Заўсёды вясёлыя і ветлівыя, гэтыя дзяўчаты ўсім падабаюцца.

Жанчыны з тапчыкалаўскага калектыву вельмі задаволены супрацоўніцтвам з сёстрамі Фіёнік. Вядучая калектыў нават плануе на зіму новую праграму для свайго калектыву, у якую запрасіла тройку з Кошкаў.

Анатоль Брэнько працуе на гаспадарцы з бацькамі. У іх вялікая гаспадарка, работы многа. Але ў вольны свой час Толік грае на гармоніку.

Геня — старшыня гуртка ЗСМВ у Кошках.

Такія маладыя людзі, пра якіх мы тут напісалі, карыстаюцца пашанай у асяроддзі.

Наглядальнік

Ураджай на хлопцаў

Цяжка сказаць, ці гэтак у кожнай школе, але ў пачатковай школе ў Тапалянах, Беластоцкага павету, у першым класе адны хлопцы. Няма ніводнай дзяўчынкі. А яшчэ больш цікава, што 50% з іх мае імя Міраслаў. Ці ў будучыні хопіць ім дзяўчат?

М. Краўчук
Патока

У прыёмнай павятовага камітэта партыі ў Гайнаўцы бачу не маладую ужо жанчыну. Твар яе пачырванелы, вочы заплаканыя.

— Я са скаргай, — гаворыць яна.

Праз хвіліну прасіць яе ў свой кабінет адзін з адказных працаўнікоў камітэта. Жанчына скардзіцца, што няслушна вызвалілі яе ад працы, а на дадатак напісалі ёй такую апінію, з якой аніякае прадпрыемства не захоча яе прыняць. А яна ж з'яўляецца адзінай карміцелькай сям'і, дык не можа не працаваць.

Працаўнік камітэта тут жа звязваецца па тэлефону з прадпрыемствам, на якім яна працавала.

— Таварыш дырэктар, — гаворыць у трубку, — здаецца, вы крыху пагарачыліся з гэтым вызваленнем ад работы. Трэба дакладней справу разгледзець, разважыць яе хатнія ўмовы...

Размова з дырэктарам канчаецца часткова па думцы жанчыны — можа яна вярнуцца на работу, калі паабяцае...

Такія і падобныя гутаркі працаўнікі ўсіх павятовых і іншых камітэтаў партыі праводзяць кожны дзень з дзесяткамі людзей. Вынікае гэта з вялікага аўтарытэту партыі сярод грамадскасці. **„Калі партыя не паможа, дык ужо ніхто не паможа“**, — гавораць людзі і з надзеяй раскрываюць свае набалелыя сэрцы перад сакратарамі ды іншымі партыйнымі работнікамі.

У Гайнаўцы да лістаў, скарг і прапаноў грамадзян адносяцца з асаблівай увагай. Гэтаму пытанню прысвяцілі ў кастрычніку адно з пленарных пасяджэнняў павятовага камітэта партыі.

— Чаму вы лічыце праблему лістаў, скарг і прапаноў так важнай у сваёй грамадска-палітычнай дзейнасці, што ставілі яе на калектыўнае абмеркаванне? — пытаю ў першага сакратара павятовага камітэта ў Гайнаўцы, тав. Людвіка Бартасяка.

— Не толькі мы гэтай справе прыдаем вельмі важнае значэнне. Дазвольце прыпомніць, што Сакратарыят ЦК нашай партыі пастановай з верасня 1971 года наклаў на нас абавязак, каб успраўніць працу па прыёму і афармленню лістаў, скарг і прапаноў, якія наплываюць ад насельніцтва. Услед за партыйнымі дакументамі Рада Міністраў прыняла — таксама ў 1971 годзе — пастанову, якая скарачае тэрмін афармлення скарг да сямі дзён, а ў справах вельмі заблытаных — да двух месяцаў. Гэтая ж пастанова бярэ ў абарону асобы, якія звяртаюцца са скаргамі. Лісты, скаргі і прапановы грамадзян лічым мы важным звяном народнага кантролю. Гэта адзін са спосабаў праяўлення грамадскіх меркаванняў, гэта крыніца інфармацыі аб становішчы сярод насельніцтва і аб дзейнасці прадпрыемстваў і ўстаноў.

— На што найчасцей людзі скардзяцца?

— У 1972 годзе атрымалі мы ў камітэце 190 лістаў, скарг і прапаноў. Сярод іх былі 44 ананімы. За першае паўгоддзе гэтага года паступіла да нас 69 пісьмаў са скаргамі. Найбольш іх ад сялян. Цяпер на Гайнаўшчыне праводзім мы ў шырокім маштабе камасацыю зямлі, меліярацыю сенажацяў і дрэнаж поля. Гэта, зразумела, выклікае розныя канфлікты. Старэйшыя сяляне даволі часта крытыкуюць сельскагаспадарчую адміністрацыю за тое, што не хоча ад іх прымаць гаспадарак у замен за пенсію. З другога боку скаргі заносяць таксама тыя сяляне, якіх пазбавілі права на ўласнасць зямлі, а таксама тыя жыхары вёскі, якія не маглі купіць неабходных будаўнічых матэрыялаў або сельскагаспадарчых машын. Здарылася нават, што адзін грамадзянін прасіў нас, каб дапамаглі мы яму ў куплі матапеда „Ява“.

Другую па колькасці групу скарг сапраўды складаюць канфліктныя праблемы між кіраўніцтвам і падуладнымі калектывамі ва ўстановах і прадпрыемствах.

— Ці маглі б вы, таварыш сакратар, прывесці нейкія канкрэтныя прыклады?

— Калі ласка. У Гайнаўцы і Белавежы дзейнічаюць філіялы Беластоцкага прадпрыемства недраўніннай прадукцыі „Лес“. Калі прыйшлося дзяліць гадавую прэмію, так званую „трынаццатую зарплату“, беластоцкая дырэкцыя апрацавала такую інструкцыю, якая выразна крыўдзіла рабочых. Звярнуліся да нас, прышлося хутка выправіць гэтую справу. Аднак у гайнаўскім і белавежскім філіялах гэтага „Лесу“ ўсё яшчэ наглядаецца незадавальненне. У Белавежы зараз праводзяць каналізацыю. Вось здарылася, што заплацілі за працу адзін белавежац, а ваду падключылі іншаму. Ніхто не хацеў направіць памылкі — аж да часу, пакуль мы не заняліся гэтай справай.

— Якімі метадамі хочаце выкараняць прычыны скарг?

— Перш за ўсё выступаем супраць крывадушніцтва. супраць такой атмасферы на партыйных сходах, якая характарызуецца пагаворкай: **„Калі ты мяне не чапаеш, дык і я буду маўчаць“**. Новы падыход да вырашэння міжчалавечых канфліктаў наглядаем на дрэваапрацоўчым камбінаце. Там скаргі рабочых кіраўніцтва вырашае цяпер „ад рукі“.

Вядома, лепш, каб скарг зусім не было. Каб людзі не мелі асноў да наракання на бяздушнасць, фармалізм і бюракратыю. У гэтым напрамку накіроўваюць сваю дзейнасць партыйныя арганізацыі Гайнаўскага павету.

Віктар Рудчык

(Працяг са стар. 1)

— А колькі чаго ўпалявалі нашы беластоцкія паляўнічыя, напрыклад, у мінулым годзе?

— У 1972/73 паляўнічым сезоне, — інфармуе Ю. Пазнанскі, — паляўнічыя Беласточчыны застрэлілі 178 ласёў, 490 аленяў, 986 казуль, 1445 дзікаў, 998 лісаў, 27.383 зайцы, 6.330 курапатак, каля 3.000 качак, 750 фазанаў (бажантаў), 287 цецерукоў, 7 глушцоў і 4 рысі.

— Многа! Ці гэта часам не агалоціць Беласточчыну з дзічыны?

— О, не! Няма чаго непакоіцца, — усміхаецца сакратар ВП ПЗЛ. — Паводле нашых, вельмі асцярожных, зрэшты, падлікаў, на Беласточчыне ў 329 паляўнічых акругах, што займаюць разам плошчу 2.219.690 гектараў палёў, лугоў і лясоў, сёлета знаходзіцца 1090 ласёў (галоўным чынам у паветах Аўгустаў, Граева, Сувалкі і Сэйны), 1.698 аленяў (у пушчах Аўгустоўскай, Белавежскай, Кнышынскай і Барэцкай), а на ўсёй тэрыторыі ваяводства — 9.980 казуль, 3.300 дзікаў, 2.360 лісаў, 9.800 цецерукоў, 12 тысяч качак, 200 тысяч курапатак і каля 300 тысяч зайцаў. Ёсць таксама 70 глушцоў і 65 рысяў. Дагадваліся мы ўжо звыш 10 тысяч штук фазанаў — птушкі „прывазной“, бо з Цэнтральнай Азіі. Як бачыце, ёсць каля чаго пахадзіць нашым паляўнічым. І ім належацца словы прызнання за добрую паляўнічую гаспадарку.

— Гаспадарку?

— А так, іменна, гаспадарку. Бо паляўнічыя гурткі Беласточчыны утрымоўваюць на свой кошт 169 сталых паляўнічых стражнікаў, якія апякуюцца звярамі і птушкамі, знішчаюць драпежнікаў, праследуюць браканьёраў, абсталёўваюць кармушкі і рэгулярна забяспечваюць іх кормам. Напрыклад, у мінулую, вельмі лёгкую дарэчы, зіму дзікім звярам і птушкам было пастаўлена 195,6 тоны — аўса ў снапах, сырадэлі, вікі, бульбы, буракоў, морквы, капусты, рознага збожжа. А вось у цяжкую „зіму стагоддзя“ 1969/70 года ў кармушках знайшлося 1.430 тон корму на

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

Ян Шумінскі

Адным з перадавых гаспадароў у Сакольскім павеце з'яўляецца Ян Шумінскі з калёніі Крынкі. Вядзе ён 13,5-гектаравую гаспадарку. Дзякуючы свайму вопыту атрымлівае ён высокія ўраджаі збожжавых культур (напрыклад, ячменю 40 цэнтнераў з 1 гектара зямельных угоддзяў і бульбы — 280-300 цэнтнераў з гектара). Сёлета прадаў ён дзяржаве 5 500 кілаграмаў збожжа і каля 10 000 кілаграмаў бульбы. Гадуе 30 свіней і 14 кароў. У мінулым годзе прадаў ён на пункце скупкі 18 свіней і 5 кароў, а сёлета — 15 свіней.

Пад збожжавыя культуры Ян Шумінскі высявае 200 кілаграмаў NPK у чыстым складзе на гектар зямельных угоддзяў. Вядзе доследныя палеткі са збожжавымі культурамі. У яго найлепш удаюцца: жыта „Данкоўскае залатое“, пшаніца „Грана“ і ячмень „Альса“. Вырошчвае ён таксама чатыры сарты бульбы.

Ян Шумінскі спадзяецца, што калёнія атрымае электрычную энергію. Яна дазволіла б яму павялічыць жывёлагадоўлю і механізаваць частку сельскагаспадарчых і дамашніх работ.

Зараз Ян Шумінскі мае новы мураваны з 6 пакояў дом, у ім ёсць цэнтральнае абаграванне, вада з крана, душ. Намераны будаваць новую абору.

У гэтым годзе ў маі купіў ён сабе новы трактар. Мае таксама снопавязалку, касілку і іншыя сельскагаспадарчыя машыны. Частку машын бярэ ў крынкаўскім МБМ.

Ужо летам рыхтуе сачыстую пашу для кароў на зімні і ранневясенні перыяд. Сіласуе капусту, канюшыну і кукурузу. Карыстаецца сіласоўкай з МБМ.

Ян Шумінскі — гэта ветлівы ў адносінах да людзей і працавіты чалавек. Ён дае добры прыклад сваім дзецям. Яго 23-гадовы сын Багуслаў працуе ў МБМ-е ў Крынках, а дачка вучыцца ў Сельскагаспадарчым тэхнікуме ў Ружанастоку. Яго дачка — удзельніца шматлікіх конкурсаў сельскагаспадарчых ведаў.

Ян Шумінскі з Крынак удзельнічаў у конкурсе гаспадарнасці і дабіўся вялікіх поспехаў у галіне сельскагаспадарчай прадукцыі. Ён узнагароджаны адзнакай „Заслужаны работнік сельскай гаспадаркі“, а таксама шматлікімі дыпломамі.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

Нашаніўская пара

ЯДВІГІН Ш. — ЧАСТКА XVII

Публіцыстыка. Апошняй галіной творчасці Ядвігіна Ш., на якую мы хочам звярнуць увагу, з'яўляецца яго публіцыстыка. Гэтым відам творчасці займаўся Ядвігін Ш. на працягу многіх гадоў свайго жыцця. Аднак асаблівы яе росквіт прыпадае на перыяд супрацоўніцтва пісьменніка з „Нашай нівай“. Апрача „Нашай нівы“, супрацоўнічаў Ядвігін Ш. і з такімі беларускімі часопісамі, як „Саха“, „Лучынка“, „Беларусь“, „Звястун“. Утрымоўваў таксама кантакт з некаторымі польскімі віленскімі газетамі. Нас, зразумела, цікавіць беларуская публіцыстыка, а, гаворачы дакладней, публіцыстычны цыкл „Лісты з дарогі“, змешчаны на старонках „Нашай нівы“. Цыкл гэты быў вынікам многадзённага падарожжа пісьменніка, якое зрабіў ён у 1910 годзе. Падчас гэтага падарожжа прайшоў Ядвігін Ш. некалькі соцень кіламетраў, наведваючы па дарозе вёскі, сялян, памешчыкаў, настаўнікаў, ксяндзоў. Ужо ў самой задуме такога падарожжа, мэтай якога было збліжэнне з народам, былі народніцкія тэндэнцыі. Аднак кіраваўся ён, несумненна, і ідэяй польскага пазітывізму, які зацікаўленне сялянскім жыццём вынес на галоўнае месца ў сваіх праграмах.

Праблематыку „Лістаў з дарогі“ можна было б падзяліць на тры напрамкі:

а) сельскагаспадарчыя праблемы
б) асветніцкія справы
в) нацыянальнае пытанне

У сваёй публіцыстыцы, зрэшты, як і наогул у творчасці, Ядвігін Ш. не ствараў адзінай стройнай сістэмы палітычна-грамадскіх поглядаў і ідэй. Часта ў яго праяўляюцца непаслядоўнасць і супярэчныя думкі. Няма аднак сумнення ў тым, што гледзячы на лёс беларускага народа, прадугадваючы яго будучыню, Ядвігін Ш. выступае супраць рэвалюцыйнага спосабу яго развіцця. Грамадская, палітычная, этычная і сацыяльная эвалюцыя — вось ідэал пісьменніка.

„Лісты з дарогі“ пачыналіся з даволі аптымістычнага сцвярджэння аб тым, што забітасць і цемра беларускай вёскі не настолькі ўжо вялікія, наколькі аб гэтым пісалі публіцысты. Ядвігін Ш. даказваў, што ў беларускага селяніна паявілася ўжо жаданне жыць па-другому і па-новаму. Гэтае жаданне і павінна быць зыходным пунктам для ўсіх пошукаў і ўсіх спроб у галіне перабудовы беларускай вясковай рэчаіснасці. Ядвігін Ш. даказваў, што эканамічную базу сельскай гаспадаркі, вытворчасць беларускай вёскі можна будзе змяніць тады, калі зменіцца спосаб мышлення беларускага селяніна. „Каб падняць дахадовасць, трэба перакуліць варункі не толькі гаспадаркі, але варункі самога жыцця нашага мужыка. А на гэта трэба працы і часу — пакуль мужык не стане свабодным“.

Галоўная ідэя, якую высоўвае Ядвігін Ш. у галіне гаспадаркі, гэта ідэя мадэрнізацыі вытворчага сельскагаспадарчага працэса, гэта ідэя „сужонства“ гаспадаркі і навукі, ідэя аб'яднання сялян у розных вытворчых і прафесіянальных арганізацыях. „Пакуль не будзе паміж сялян згоды, еднасці, хаўрусаў, пакуль не пазбудуцца яны няволі сваёй шнуровай гаспадаркі, датуль трудна штоколечы зрабіць“.

Рады, якія дае Ядвігін Ш. гаспадарам, маюць вельмі розны характар. Раз адносяцца яны да спраў генеральных, „стратэгічных“, другі раз адносяцца да метадаў гаспадарання, да дробязей, звязаных са спробай правядзення розных сельскагаспадарчых заняткаў.

Імкнучыся да таго, каб беларуская сялянская гаспадарка абапіралася на навуковых здабытках, Ядвігін Ш. прапанаваў разбудаваць у Беларусі сістэму сельскагаспадарчых прафесіянальных школ, у якіх будуць вучыцца сялянскія дзеці. Пісьменнік наіўна думаў, што будынкі, інвентар і палеткі зямлі для такіх школ выдзеляць са сваіх маёнткаў памешчыкі. Памешчыкі, па думцы Ядвігіна Ш., мелі ў гэтых школах весці лекцыі па аграноміі і сельскагаспадарчых навуках. Зразумела, што такія ідэі былі толькі высакароднымі пажаданнямі, якія ва ўмовах дарэвалюцыйнай Беларусі не мелі магчымасці рэалізавацца. Каб „урэальніць“ свае ідэі, Ядвігін Ш. спасылаўся на мінулае, паказваў высакародных паноў, якія ашчаслівілі сялян. Прыкладам быў для Ядвігіна Ш. землеўласнік Паўлаў, які звольніў „...усіх падданых дворных мужыкоў ад прыгону, даў ім вольную волю, напісаў правы, кіруючыся каторымі, сяляне даходзілі працы і свядомасці грамадскага жыцця. Мелі тады сяляне свае школы, суды, банкі і другія грамадскія інстытуцыі і мелі свой як бы сейм пад прэдседацельствам свайго пана і войска“.

Надзея на асвету, на паноў, на спакойную працу не магла, зразумела, у душы пісьменніка мірна сужыць з адабрэннем рэвалюцыі. Рэвалюцыя для Ядвігіна Ш. — гэта хаос і знішчэнне. Паслухайма, з якой дзіўнай пазіцыі ацэньвае ён рэвалюцыю 1905 года. „У 1905 годзе некаторыя акалічныя сяляне, збіраючыся ў грамадныя банды, пушчаліся ў гэтыя лясы адбіраць ні ў чым не вінаватым звярам свабоду і жыццё. Людзі гэтыя паказалі, што яны не дараслі яшчэ да свядомасці аб свабодзе і самі яе не варты. Без прычыны і толку нават звяру адбіраць жыццё“.

суму 2,5 мільёна злотых. Нямала, праўда? Але затое колькі звяроў і птушак было выратавана ад галоднай смерці! З вялікай дапамогай тады прыйшло ўсё наша грамадства, асабліва школьная моладзь вельмі дбайна падкормлівала дзічыну. Наогул жа ўсе паляўнічыя гурткі — гэта добрыя гаспадары, але асабліва добрай гаспадаркай выдзяляюцца гурткі ў Дзяніскаx Бельскага павету і ў Кляшчэлях Гайнаўскага павету.

— Таварыш старшыня, якія задачы цяпер ставяць перад сабою паляўнічыя Беласточчыны?

— Сёлета Польскі паляўнічы саюз пераняў ад дзяржаўных лясоў усю паляўнічую гаспадарку, — інфармуе С. Жмійка. — Таму нашыя паляўнічыя павінны добра папрацаваць пры гадоўлі і ахове дзічыны. І перш за ўсё — дробнай: зайцаў, курапатак, фазаноў. Асабліва фазаноў. Толькі ў бягучым годзе мы купілі ў спецыяльных гадаўляных фермах 5 тысяч фазанят і выпусцілі іх на Беласточчыне. Фазан — гэта сапраўдны прыяцель і памочнік селяніна, ён масава знішчае каларадскага жука (стонку) і іншых шкоднікаў. Але гэта птушка надта даверлівая, часта жыве і гнездзіцца каля людскіх сялібаў. Драпежнікі, каты-валацугі ды спушчаныя сабакі знішчаюць вельмі многа фазаноў. Таму маем вялікую просьбу да моладзі і дарослых, каб апекаваліся гэтай птушкай. І не толькі ёю, бо апекі вымагаюць таксама курапаткі, качкі, дзікія звяры. Нельга ставіць петляў ды пастак, трэба зважаць у часе сенакосу і жніва, каб не нішчыць маладняку, у снежныя марозныя зімы — неабходна падкормліваць дзічыну.

Праўда, некаторыя звяры, асабліва дзікі, робяць шкоду на сялянскіх палетках. Таму членам нашага саюза трэба праводзіць як мага болей паляванняў якраз восенню, калі на палях даспявае ўраджай. Ужо ў гэтым годзе Польскі паляўнічы саюз са сваіх фондаў аплочвае 10 працэнтаў ад сумы, якая выплочваецца сялянам за нанесеную звярамі шкоду на палях, а ў будучым годзе будзе выплачваць 50 працэнтаў. Паляўнічыя будуць імкнуцца, каб кошты былі меншыя, значыць — будуць больш дбайна ахоўваць сялянскія палеткі ад звярыны.

— Вашыя пажаданні беластоцкім паляўнічым?

— Добрых вынікаў у гадоўлі і ахове дзічыны, а таксама — цэльных стрэлаў.

Гутарыў **Мікалай Гайдук**

ПАЛАЖЭННЕ АБ ВЫБАРАХ

(Працяг са стар. 1)

выступіць недастатковая прысутнасць выбаршчыкаў, трэба праводзіць новыя выбары, прычым камітэт ФАН мог бы тады прадставіць гэты самы або новы спісак кандыдатаў.

Як вядома з канстытуцыі, адкліканне радных гэта адзін з асноўных прынцыпаў нашага грамадска-палітычнага ладу. Аднак дагэтуль спосаб адклікання радных быў настолькі складаны, што ні разу з гэтага ніхто не карыстаўся. Найчасцей адбывалася гэта шляхам пагашэння мандатаў раднага радаю. Зараз выпадкі адклікання радных моцна абмежаваны. Можна раднага адклікаць толькі ў трох выпадках: калі суд выдаў правамоцны прыгавор за злачынства, калі адмовіўся ён скласці шлюбаванне, або не паступаў згодна з гэтым шлюбаваннем. Адкліканне раднага можа адбыцца толькі пры непасрэдным звароце да выбаршчыкаў.

Камітэт ФАН па ўласнай ініцыятыве, па прапанове выбаршчыкаў або арганізацыі, членам якой з'яўляецца радны, можа выступіць да рады нарадовай, каб тая звярнулася да выбаршчыкаў у справе адклікання раднага. Калі рада такой прапановы не прыме, тады камітэт можа адклікаць да рады вышэйшай ступені. Рада можа прыняць прапанову толькі большасцю — 2/3 галасоў. Выконваючы такую пастанову, камітэт ФАН праводзіць сходы ў данай выбарчай акрузе, паведамляючы аб гэтым выбаршчыкам. Галасаванне на сходах у асноўным павінна быць яўным, але, калі выбаршчыкі захочуць, можа быць і тайным. Калі большасць выбаршчыкаў на сходах будзе за адкліканне раднага, дык тады рада сцвярджае скасаванне (пагашэнне) мандату. З вышэй сказанага вынікае, што рашэнне ў справе адклікання перасунулася на саміх выбаршчыкаў; працэдура гэта не складаная, а патрапуе гэтаму ўсяму камітэт ФАН, які кандыдатуру раднага прадставіў і павінен адразу рабіць усё, каб такія сітуацыі не здараліся.

Змены, аб якіх мы вышэй сказалі, гэта праява пашырэння сацыялістычнай дэмакратыі і павелічэння адказнасці за даверанныя функцыі.

А. Карпюк

ФАЛЬКЛОР

ЛЮБОЎНАЯ

Ой, там за горамі сніжок білюсенькі —
Ходіў до дівчыны козак молодэнькі.
Ходіў і любіў і хотіеў бы еі браті,
А тое дівчыны нэ пускае маті.
— Позволь жэ мніе, маті, колодэць копаті,
Чы нэ прыйдэ дівчына водіці браті,
Все дівчата ідут водіці браті,
А мое дівчыны нэ пускае маті.
— Позволь жэ мніе, маті, цэркоўку строіті,
Чы нэ прыйдэ дівчына Богу молітісь?
Все дівчата ідут то й Богу молітісь,
А мое дівчыны нэ пускае маті.
— Позволь жэ мніе, маті, на лаўцы лежаті,
Чы нэ прыйдэ дівчына по мніе плакаті?
Все дівчата ідут то й по мніе плакаті,
А мое дівчыны нэ пускае маті:
— Іді, доню, іді, доўго нэ бавісе,
Як зайдэш дохаты, Богу помолісе.
Дівчына, як рожа, на порог ступіла,
Біелые ручкі назад заломіла:
— О, гэтые ножкі до мэнэ ходілі,
О, біелые ручкі — подаркі носілі.
О, алые губы мэнэ ціловалі,
А чорные бровы на мэнэ моргалі!
Учуў тое хлопэць і з лавы схваціўсе,
Молодуй дівчыні за шыю ўчэпівсе.
— Подай, маті, шубу, поїедэм до шлюбу!
Нэхай тая слава по ўсём свіеті будэ!
Нэхай тая слава по ўсём городочку,
Што жыва з умэршым гуляе в садочку!
Нэхай тая слава по ўсём городочку,
Што жыва з умэршым гуляе в садочку.

Ад Анны Стахвіюк, 1924 года нараджэння, вёска Трасцянка Гайнаўскага павету, запісаў 2 жніўня 1973 года Мікалай Гайдук. Нотны запіс з магнетафоннай стужкі зрабіла Людміла Панько.

Песню спявалі пераважна на вечарынках пры пражы кудзелі.

ЗМС і ЗСМВ БЕЛЬШЧЫНЫ

Павятовыя праўленні Саюза сацыялістычнай моладзі (ЗМС) і Саюза сацыялістычнай вясковай моладзі (ЗСМВ) у Бельску маюць супольнае памяшканне і супольныя справы. Старшыня павятовага праўлення ЗМС Павел Апалінскі і старшыня павятовага праўлення ЗСМВ Янка Лявоцюк, гэта маладыя энергічныя людзі, здольныя арганізатары. Амаль штодзённы абмен вопытам памагае ім плённа працаваць.

ЗМС, напрыклад, добра правёў акцыю „Лета", у якой прыняло ўдзел 488 асоб. 101 чалавек пабываў у ЗМС-оўскіх лагерах у Борках і Студзенічным, 27 — паехала на экскурсіі ў СССР, Венгрыю, Балгарыю, Чэхаславакію, ГДР. 360 чалавек удзельнічала ў акцыі „Лета" ў горадзе. Моладзь наведала месцы народнай памяці (рэйды арганізоўваліся супольна з ПТТК), наладжвала суботнія безалкагольныя забавы (супольна з павятовым антыалкагольным камітэтам). Была там і песня, і згадуй-згадуля, і дэкламатарскія выступленні.

ЗСМВ у той час шмат увагі прысвячаў акцыі „Кожны колас на вагу золата". Шмат было аказана дапамогі старым жыхарам вёсак падчас жніва. ЗСМВ арганізаваў так званыя тэрэновыя гуфцы працы. Налічваецца іх зараз у павеце аж 145. ЗМС-оўцы пасадзілі 30 тысяч дэкаратыўных дрэўцаў у вёсках і на дарогах, заняўшы першае месца ў ваяводстве.

ЗСМВ з'яўляецца ініцыятарам будовы святліц-клубаў. Цяпер будуюцца яны ў 17 вёсках Бельскага павету.

ЗМС-оўцы плануюць цяпер пабудаваць уласны блок. Адну трэцюю ўкладу члены ЗМС-у будуць адпрацоўваць самі. На працягу аднаго года атрымаюць яны кватэры, якія магла б прыдзяліць ім спулдзельня толькі праз дзесяць год.

Як ЗМС, так і ЗСМВ патрануюць над спаборніцтвамі на званне калектыву сацыялістычнай працы, ці (на вёсках) на званне маладога перадавіка сельскай гаспадаркі і майстра сельскагаспадарчай вытворчасці.

Павятовае праўленне ЗМС супрацоўнічае з аддзелам сельскай гаспадаркі прэзідыума ПРН і Беларускім таварыствам. Супольна арганізоўваюцца цікавыя мерапрыемствы. (мх)

Этнаграфічная адкенца

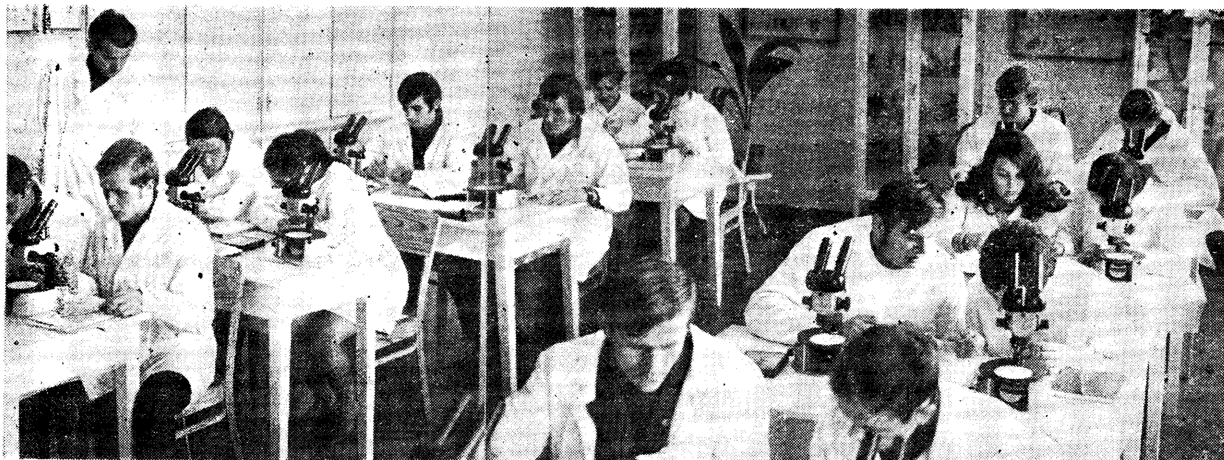
Вадзяны млын на рэчцы Нятуп е каля Белагорцаў Сакольскага павету.
Фота — М. Гайдук

Трэба паварушыць галавой

Я ўжо больш як 10 год выконваю бясплатна абавязкі грамадскага апекуна ў Бельску Падляшскім у раёне № 12. Прыйшла да мяне аднойчы з сваёй суседкай 72-гадовая ўдава, пражываючая на вуліцы Жвіркі і Вігуры № 10, Галена Макацэвіч і паказала мне пастанову суда ад 26 лютага 1972 года. Просіць яна, каб прыспешыць высяленне яе сужыльцоў — Сяргея Чыквіна і Анну Чыквін. Пры гэтым яна дадала, што гэтыя яе суседзі і іх дзеці дакучаюць ёй рознымі спосабамі, нават б'юць яе. Са слязьмі прасіла мяне, каб дапамагчы ёй пазбыцца людзей, якія затручваюць ёй жыццё і зневажаюць старую жанчыну.

Я зрабіў усё, што да мяне належала і па просьбе Е. Макацэвіч пайшоў разам з ёю да намесніка старшыні гарадской рады нарадовай. Ён коратка сказаў, што няма іншага памяшкання і нічога не можа зрабіць, каб залагодзіць гэтую справу. Дадаў толькі, што такіх пастаноў павятовага суда аб высяленні ён ужо назбіраў аж 14 штук. З вялікім жалем Е. Макацэвіч пайшла дамоў і, напэўна, падумала, што вось ужо прайшло больш як паўтара года ад выдання пастановы суда і нічога не зроблена, дык і ў будучыні няма надзеі на лепшае. А ў гэтым выпадку суд як бы траціць свой аўтарытэт, бо выдана пастанова, якую немагчыма выканаць.

Якім чынам задаволіць не толькі справу Е. Макацэвіч, але і ўсе 14 пастаноў, трэба паварушыць галавой. Бо, несумненна, трэба парадкаваць і гэтакія справы людзей, асабліва людзей старых і бездапаможных. **Нестар Перавой**, Бельск

Лабараторныя заняткі

КАРЭСПАНДЭНЦЫЯ З МІНСКА

ГРОДЗЕНСКІ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫ...

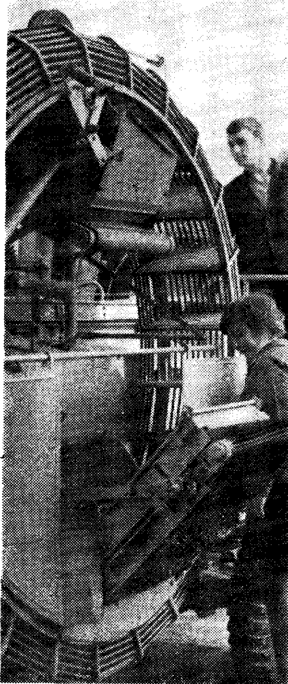
На ўскраіне Гродна раскінуўся новы гарадок з комплексам навучальных, жылых і вытворчых памяшканняў. Гэта Гродзенскі сельскагаспадарчы інстытут — адзін з маладых сельскагаспадарчых інстытутаў Савецкага Саюза.

Першы выпуск адбыўся ў 1955 годзе. Тады дыпломы аграномаў атрымалі 12 і заатэхнікаў 10 чалавек. Цяпер штогод інстытут выпускае больш 400 спецыялістаў сельскагаспадарчай вытворчасці вышэйшай кваліфікацыі.

У сучасны момант у інстытуце працуюць пяць факультэтаў: агранамічны, заатэхнічны, аховы раслін, завочны факультэт і факультэт павышэння кваліфікацыі кіраўнічых кадраў і спецыялістаў сельскай гаспадаркі. На стацыянарным і завочным аддзяленнях вучацца каля трох тысяч студэнтаў. За перыяд свайго існавання інстытут падрыхтаваў каля 4 тысяч высокакваліфікаваных спецыялістаў. Цяпер цяжка знайсці ў вобласці калгас ці саўгас, дзе б не было выпускнікоў інстытута. Многія з іх сталі вучонымі, кіраўнікамі і галоўнымі спецыялістамі гаспадарак, а былы выпускнік інстытута Ф. В. Міраніцкі працуе намеснікам міністра сельскай гаспадаркі БССР.

Тут склаўся дружны, працаздольны прафесарска-выкладчыцкі калектыў. З 144 выкладчыкаў 70 маюць вучоную ступень доктара ці кандыдата навук.

У інстытуце вялікая ўвага

На занятках па вывучэнню бульбаўборачнага камбайна.

прысвячаецца навукова-даследчай рабоце, якая вядзецца па 13 асноўных комплексных тэмах. У іх распрацоўцы ўдзельнічаюць 108 вучоных. Праводзяцца доследы, вучоныя не абмяжоўваюцца сценамі лабараторый. Яны трымаюць цесную сувязь з калгасамі і саўгасамі вобласці, вышэйшымі навучальнымі ўстановамі Беларусі, Расійскай Федэрацыі, Украіны, Літвы, Малдавіі і іншых саюзных рэспублік. Станоўчыя вынікі пошукаў уводзяцца ў вытворчасць. Так, дацэнтам кафедры раслінаводства Д. І. Малатковым выведзены новы сорт азімай пшаніцы, які ў мясцовых умовах дае прыбаўку ўраджаю на 3,5 цэнтнераў з гектара больш, чым „Міронаўская-808".

Шмат увагі прысвячаецца навукова-даследчай працы студэнтаў. Яны пад кіраўніцтвам выкладчыкаў праводзяць розныя доследы на палях і фермах гаспадаркі інстытута.

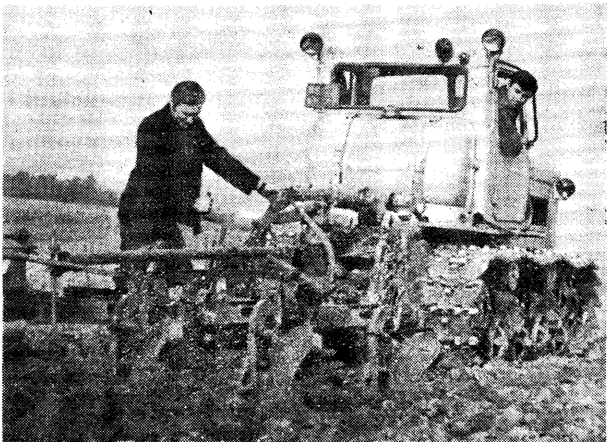
На факультэце павышэння кваліфікацыі штогод праходзяць перападрыхтоўку больш 300 кіраўнікоў гаспадарак і спецыялістаў калгасна-саўгаснай вытворчасці. Акрамя таго, пры інстытуце працуе падрыхтоўчае аддзяленне, якое аказвае дапамогу рабочай і сельскай моладзі ў падрыхтоўцы да паступлення на вучобу ў інстытут.

Інстытут мае добрую матэрыяльна-тэхнічную базу. У распараджэнні студэнтаў зручныя аўдыторыі, лабараторыі, абсталяваныя навейшай тэхнікай і прыборамі, чытальныя і спартыўныя залы, бібліятэка, якая вядзе абмен навуковай літаратурай з 150 сельскагаспадарчымі вышэйшымі навуковымі ўстановамі і навукова-даследчымі ўстановамі СССР.

Юнакі і дзяўчаты не толькі вучацца, але і актыўна ўдзельнічаюць у рабоце спартыўных секцый, гурткоў мастацкай самадзейнасці. Некаторыя з студэнтаў заваявалі званне кандыдата і майстра спорту Савецкага Саюза. У летні перыяд працуе адпачынкова-спартыўны лагер для студэнтаў, секцыя турызму. Яны арганізуюць паходы па месцах баявой рэвалюцыйнай і працоўнай славы, па маляўнічых мясцовасцях рэспублікі.

В. Казлоў

Фота аўтара

Студэнты чацвертага курса праходзяць практыку ў калгасе «Прагрэс» Гродзенскага раёна.

КУТОК ПРАКТЫЧНЫХ ВЕДАЎ

КАБ НЕ СТАРЭЦЬ АД ШЫІ...

Вядома, што вясковая жанчына не мае замнога часу, каб сачыць за сваім выглядам. Вясковая традыцыйная — але не вясковая сучасная жанчына. Паколькі набліжаецца карнавал, мы вырашылі ўдзяліць сёння некалькі парад жанчынам наконт іх выгляду. Жанчыны наогул часта забываюцца аб сваёй шыі, і нераз можна сустрэць жанчыну з вельмі прыгожа памаляваным тварам і... прынамсі на некалькі год старэйшай шыяй.

Шыя выглядае прыгожа, калі яна доўгая, або прынамсі ствапае ўражанне, што яна доўгая. Здаецца тады, што жанчына вышэйшая, больш прывабная і лёгкая. Калі ў каго шыя кароткая, варта прадоўжыць яе, робячы дэкальтэ ў шпіц, альбо ў форме трапецы. Калі шыя занадта „моцная", варта насіць каўнерыкі, як у кашулях, але расшпіленыя.

А незалежна ад усяго гэтага аб шыі трэба проста клапаціцца. Нездарма ж называюць яе метрыкай жанчыны. Такім чынам:

■ варта высока насіць галаву (быццам бы на ёй насілі вы цяжкую кніжку);

■ не спаць на высокіх падушках, адкінуць усялякія падушачкі: не без прычыны кажуць, што першыя маршчыны на шыі паяўляюцца ноччу.

■ штодзень вечарам намыліць шыю і масаваць яе некалькі мінут шчоткай ад дэкальтэ да барады, ад барады — пад левае вуха, ад барады — пад правае вуха;

■ выцершы шыю, памазаць яе навільжаючым крэмам, які трэба змыць праз пятнаццаць мінут;

■ штодзень раніцою спаласнуць шыю халоднай вадой;

■ прынамсі раз у дзень адхіліць галаву як найдалей назад, паварачваць яе раз налева, раз направа некалькі разоў;

■ прыблізна раз на дзесяць дзён зрабіць кампрэс з алівы, які выглядае шыю: марлю змачыць алівай для дзяцей, палажыць яе на шыю, закруціць яшчэ ручнік і так трымаць з паўгадзіны.

Сяброўка

Разгром гітлераўскай Германіі прынёс свабоду народам Еўропы, у тым ліку і галандскаму. Гітлераўцы капітулявалі з Галандыі 4 мая 1945 года. Блейк разам са сваімі супрацоўнікамі выязджае ў Галандыю з апаратыўнымі заданнямі па аднаўленню кантактаў з закінутымі туды агентамі. Затым СІС накіроўвае яго ў Гамбург. Менавіта там неўзабаве пасля заканчэння другой сусветнай вайны пачалі з'яўляцца розныя арганізацыі недабітых нацысцкіх афіцэраў, у прыватнасці, пагаворвалі аб магчымасці ўзнікнення нейкага саюза былых камандзіраў падводных лодак.

— У Англіі іх баяліся больш за ўсё, — зазначае Блейк. — Яны лічыліся самымі злоснымі пасьбітамі вар'яцкіх гітлераўскіх ідэй. У маю задачу ўваходзіла весці старанны нагляд за імі, рэгулярна дакладваць, чым яны дыхаюць. А потым прагучала сумна вядомая прамова Чэрчыля ў Фултане. Яна паклала пачатак перыяду „халоднай вайны" і павярнула на сто восемдзесят градусаў усю дзейнасць СІС. Лондан і Вашынгтон накіравалі сваю падрыўную работу супраць Савецкага Саюза, Балгарыі, Польшчы, Чэхаславакіі, Румыніі, ГДР... Мне даручылі збіраць звесткі аб савецкіх войсках, што даслацыраваліся на тэрыторыі ГДР, арганізаваць вывучэнне асобных савецкіх афіцэраў з мэтай іх наступнай вярбоўкі.

Яшчэ да накіравання ў Гамбург Блейк добра валодаў галандскай, англійскай, нямецкай і французскай мовамі. У ФРГ ён пачынае займацца рускай мовай. Дарэчы, у далейшым Блейк вывучыць і арабскую.

Аднойчы па службовых справах яго кватэру ў Гамбургу наведаў адзін высокапастаўлены работнік з лонданскай штабкватэры СІС. Заўважыўшы на начным століку Блейка стары падручнік рускай мовы. „Вывучаеце? — пацікавіўся ён. Пахвальна. Але самадзейнасць — гэта яшчэ не мастацтва". Гэты эпізод націснуў за сабой у далейшым рашэнне цэнтра накіраваць Блейка на курсы рускай мовы.

— Не здзіўляйцеся, калі я скажу, што ў поўнай ступені дзякую лёсу за тое, што ён паслаў тады ў маю рэзідэнцыю гэтага чалавека. Руская мова дала мне магчымасць пазнаёміцца з выдатнай рускай літаратурай, больш даведацца пра савецкі народ, які так многа перажыў у гады вайны. Мяне з кожным днём усё больш хвалявала пытанне: калі ў Лондане і Вашынгтоне глядзяць скрозь пальцы на тое, як Заходняя Германія нарошчвае ваенны патэнцыял, значыцца, усе тыя велізарныя ахвяры, якія прынеслі ў барацьбе з нямецкім фашызмам Савецкі Саюз і іншыя краіны, дарэмныя! Значыцца, аднойчы ўсё можа паўтарыцца зноў. Не, гэтаму неабходна перашкодзіць, любымі сродкамі прадухіліць усё большую небяспеку рэваншызму...

Блейк прысвяціў сябе справе барацьбы з падрыўной дзейнасцю імперыялістычных разведак супраць Савецкага Саюза і краін сацыялістычнай садружнасці. Ён выканаў дзесяткі адказных заданняў, прадухіліў многія дыверсіі і правакацыі, якія рыхтаваліся, адводзіў у бок удары, накіраваныя супраць першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы. Становішча савецкага разведчыка Блейка ў сістэме англійскай Інтэліджэнс сервіс давала яму магчымасць уважліва сачыць за многімі падрыўнымі акцыямі СІС, а таксама ЦРУ. Блейк добра ведаў аб многіх задумах англійскай разведкі і шляхах іх ажыццяўлення.

У 1948 годзе Блейк, як адзін з нямногіх супрацоўнікаў англійскай разведкі якія вывучалі рускую мову, прызначаецца рэзідэнтам у Сеуле. Блейку даручалася сабраць разведвальныя даныя аб Уладзівастоку, Прыморскім краі, Усходняй Сібіры, Маньчжурыі.

Наогул, рашэнне кіраўніцтва СІС аб стварэнні рэзідэнтуры ў Сеуле для работы супраць СССР не вызначалася вялікай празорлівасцю.

— Але адмаўляцца я не стаў, — успамінае разведчык. — І гэта рашэнне дапамагло мне ўбачыць яшчэ адно злачынства перад чалавецтвам, якое зрабілі ўжо не немцы, а нашы саюзнікі — амерыканцы. Новая вайна... Я бачыў, як гіганцкія „лятаючыя крэпасці" бамбілі маленькія хаціны карэйскіх сялян. Карэйскі народ вёў справядлівую вайну, яна была накіравана на абарону суверэнітэту іх радзімы.

Так я ўсяго за дзесяць гадоў стаў відавочцам і ў некаторай ступені ўдзельнікам дзвюх войнаў.

(Працяг будзе).

ТРЫБУНА чытачоў

Сход гуртка БГКТ у Гарадочне

7 кастрычніка ў Гарадочне (Гайнаўскі павет) адбыўся сход гуртка БГКТ. Мы выбралі новае праўленне гуртка, якое складаецца з 8 чалавек. Кожны член нашага гуртка рэгулярна выпісвае і чытае „Ніву". Кожны месяц плаціць складчыны.

Ужо апрацавалі мы план, па якім будзем весці працу гуртка.

У нашай вёсцы ёсць школа, малачарня і новая спажывецкая крама. Крама гэта пабудавана ў сучасным стылі і ў сярэдзіне абсталявана па-новаму. Наш гуртох прымаў актыўны ўдзел у яе будове.

У вёсцы нашай жыве самотная жанчына. Яна старая, усё хварэе. Гурток БГКТ пастанавіў памагчы гэтай жанчыне. Мы рашылі забяспечыць на зіму яе хату, каб цяплей было, нарыхтаваць ёй дроў і замесці панадворак.

Валя Ціханюк
Гайнаўскі беларускі ліцэй

Гарадок у Залуках

Гарадоцкі жаночы мастацкі калектыў выступіў у Залуках (15 км ад Гарадка) у сувязі з 30-ай гадавінай Войска Польскага. Перад выступленнем адбыўся сход мясцовага гуртка БГКТ.

1,5-гадзінная праграма складалася з вайсковых і партызанскіх, а таксама з жартоўных гарадоцкіх і народных песень. На заканчэнне адбылася супольная сустрэча і размова гасцей і гаспадароў пры шклянцы чаю.

Выступленне адбывалася ў Залуках у школе, якой кіруе дырэктар Францішак Апановіч. Праграму падрыхтавалі Сцяпан Копа і ніжэй падпісаная.

Нашы актывісты адкапаліся ўжо з бульбай і таму можам паехаць дзе-куды. Бо і запрашаюць нас. Ужо маем вызначаны дзень у Крынкі, а потым паедзем у Новую Волю, адкуль тамашні гурток БГКТ прыслаў запрашэнне, каб іх наведаць.

Ніна Мушынская,
Гарадок

„АТВЕТ НА АТВЕТ"
У СПРАВЕ ГУЛЬТАЁЎ І АБІБОКАЎ

На сваім стаю, Кузьма,
Абібокаў ў нас няма,
Ні ў Патоцы, ні ў Бялок
Не ўдзяржыцца абібок.
Гэты утрапены люду
Родзяцца і ў нас, як ўсюды,
Да год сталых дарастуць,
Стрымгалоў у горад пруць.
Гэтак ў вёсках ёсць і будзе —
Застаюцца ў вёсках людзі
Толькі добрае работы,
Не страшныя ім клапоты.
Гультаю жыць у горадзе,
Так, як рыбе ў вадзе.
Вось таму табе й не дзіва,
Дзе грошы бяруць на піва.
„Зарабляюць" — ты сказала.
А як, дзе — не расказала —
Разумею — зарабляць,
Неабходна працаваць.
Гэта ж ў гультаёў нямодна!
Жыць без працы і выгодна —
Вось дык лозунг гультая,
Гэтак разумею я.
Немагчыма, то здаецца,
Ім аднак гэта ўдаецца.
Прыклад: знайдзе спелу бабку,
Пацалуе ўмела ў лапку —
Ці то дзеўцы, ці ўдаве —
Што алей у галаве,
І тая лодыра гадуе,
Пакуль лодыр не надуе,
Вакол пальца абвядзе,
Кіне, й да другой ідзе.
Несумленныя і лжывы,
Спецы лёгкае нажывы —
Дзе што свісне ды прадасць,
Дзе пазычыць й не аддасць,
На ўсе бокі махляры.
Гэтакі не пашкадуе —
Бацьку роднага надуе,
Абы здобыч, абы зыск,
Здольны гультаі на рыск,
На грошы лакомы-ласы,
Робяць ўзломы, чысцяць касы,
Ломяць дзверы, крышаць рамы
Акрадаюць дамы, крамы —
Гэтак яны зарабляюць.
З крыўды людскай грошы маюць,
Не працуюць й піва п'юць,
Паразітамі жывуць.
І з-за іх жыцця, Кузьма,
Згоды ў нас з табой няма,
Як відаць па ўсім, й не будзе.
Хай разважыць огул, людзі,
Хто не праў, ці праў із нас
Па, Ірэнка,

Дзядзька Квас.

Ездзіць, як хоча

Аўтобус, які курсуе раніцай ў 6 гадзін 12 мін. з Кляшчэляў у Гайнаўку, часта ўвогуле не ездзіць. Едуць іншыя пазнейшыя аўтобусы, а гэты не. Гэтым першым аднак ездзяць рабочыя на працу ў Гайнаўку. Ён для іх вельмі зручны. На жаль, чамусьці не трымаецца вызначанага маршрута і не ездзіць па плану, не збірае людзей, якія чакаюць. Рабочыя вымушаны, не дачакаўшыся аўтобуса, ісці на станцыю Вітава на поезд — 4 км дарогі і страта часу ў рабоце.

Ці гэтак павінна быць?

М. Панфілюк

Аўтарскі вечар у Грэдалях

З выпадку дзён тэхнічнай кніжкі і прэсы ў святліцы ў Грэдалях адбылася сустрэча з аўтарам Баляславам Казноўскім, які цікава расказаў пра сваю пісьменніцкую працу і пра цяжкую, але прыгожую прафесію лётчыка. Сярод слухачоў было многа асоб, якія прачыталі кніжку гэтага аўтара „Няма пяхоты".

На заканчэнне вечара дзявочы калектыў з Грэдалёў выканаў некалькі прыгожых песень.

Арганізатарам аўтарскага вечара былі аддзел „Рух" у Бельску Падляшскім і бібліятэка ў Грэдалях.

Наглядальнік

Сардэчныя ТАЙНЫ

Дарагое „Сэрцайка"!

Мне 16 год. Сама я з вёскі, але цяпер вучуся ў горадзе ў другім класе агульнаадукацыйнага ліцэя. Жыву ў інтэрнаце і дадому езджу не часта. Але нядаўна ў нашай вёсцы быў фэст і я туды паехала. Была гучная забава і моладзі таксама было вельмі многа. На гэтай забаве я пазнаёмілася з Коляй. Яму 18 гадоў. Ён жыве ў суседняй вёсцы, але дагэтуль я яго не бачыла, хоць ён кажа, што ўжо бываў у нашай вёсцы і на мяне вока даўно меў. Але ўсё нейк саромеўся падыйсці. Коля мне вельмі спадабаўся. Я яго пакахала і ён гаварыў, што мяне кахае. На наступны дзень я паехала ў горад і ўжо мы больш не бачыліся. Ад'язджаючы, я яму падала свой адрас і ён мне напісаў ужо два лісты. Усё было б добра, але непакоіць мяне тое, што Коля закончыў толькі пачатковую школу і далей не думае ісці вучыцца. У яго добрая гаспадарка, ён у бацькоў адзін і кажа, што застанецца на вёсцы. Мне вельмі сумна без яго. І я задумоўваюся, ці не кінуць школу і не вярнуцца на вёску. Хоць крыху шкада, бо з навукай цяжкасцей я не маю. Колю я кахаю і калі б я была на вёсцы, дык мы часта спатыкаліся б і праз пару гадоў маглі б пажаніцца. Аб гэтым мне Коля гаварыў. А так, дык невядома, як будзе. Сама не магу вырашыць, як паступіць і таму прашу ў цябе, „Сэрцайка", парады.

Галя з Беласточчыны

Галя! Абое вы яшчэ дзеці і дзіцячыя, надта непаважныя вашы разважанні аб жыцці, а ўжо аб замужжы, калі табе яшчэ толькі 16 гадоў, дык увогуле няма чаго гаварыць. Гэтыя вашы планы могуць у будучыні аказацца такімі крухкімі, як дрэва, прыгожае звонку, але ў сярэдзіне — парахно. Мацнейшы вецер павее з іншага боку і трах! Зламалася, развалілася. Дарасцеш да поўных гадоў, дык і сама гэта зразумееш. А цяпер — на першым плане навука! Школу закончыць абавязкова мусіш, тым больш што вучоба, як сама кажаш, не прыходзіць табе цяжка. А тады падумаеш, у горадзе застацца, ці на вёску вярнуцца. Ды і Колю да навукі нагаварвай. Хай у сельскагаспадарчую школу ідзе. Гэта ж неабходна сучаснаму маладому гаспадару. Нельга ж бясчынна марнаваць маладыя гады. А што вы нячаста спатыкаецеся, дык на пацяшэнне дадам, што, кажуць, каханне на адлегласць мацнейшае.

„Сэрцайка"

Сустрэча ў міхалоўскім ліцэі

У сувязі з 30-годдзем Войска Польскага ў сельскагаспадарчай школе ў Тапалянах, Беластоцкага павету, адбылася сустрэча з былым салдатам Войска Польскага, які амаль ад пачатку яго заснавання да заканчэння вайны быў удзельнікам многіх баёў. Цяпер гэты чалавек — Ян Леўша — працаўнік тэкстыльнай фабрыкі ў Міхалове, адзін з найактыўнейшых дзеячоў ЗБоВіД Міхалоўскай гміны.

Прысутнічала на гэтай сустрэчы ўся моладзь школы і настаўнікі. Яны з вялікім зацікаўленнем слухалі расказ аб падзеях на фронце.

Варта адзначыць, што Ян Леўша за баявыя заслугі атрымаў многа ўзнагарод і медаляў, якія моладзь на сустрэчы аглядала разам з дакументамі аб узнагародах.

Падобная сустрэча адбылася таксама з маёрам Войска Польскага. Маёр расказаў аб магутнасці сучаснага Войска Польскага, яго тэхніцы, абавязках і г.д. Адказваў таксама на шматлікія пытанні школьнай моладзі.

Мікола Краўчук,
Патока

Як доўга будзе ляжаць гэты попел?

На палове дарогі з Рыбалаў у Канюкі, ў т.зв. даліне, ад пачатку мінулай зімы ляжыць вялікая горба попелу — попелу, які ўжываецца ў сельскай гаспадарцы да пасыпання кіслых глеб. Гэта каштоўнае штучнае ўгнаенне. Попел гэты, відаць, вёз трактар на прычэпе або грузавы самаход, і невядома толькі, чаму тут яго высыпалі. Яго тут ляжыць каля тоны. Частка расплылася з даждкамі. Прайшла зіма, прайшла вясна, лета вось і другая зіма прыходзіць, а попел ляжыць, як ляжаў.

І не знайшлося нікога, каб пацікавіцца гэтай справай. Мясцовыя ўлады таксама не бачылі і не бачаць гэтага марнатраўства.

А попел жа патрэбны! Высеяць бы яго на поле, колькі больш вырасла б дабра. Цікава, як доўга яшчэ гэты попел будзе гэтак ляжаць і хто яго і навошта сюды высыпаў на змарнаванне?

М. Матвеюк

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

Бруднага піва не прадаваць!

АДКАЗВАЕ:

Powiatowy Związek Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" w Hajnówce.

W nawiązaniu do opublikowanej notatki w „Niwie" p.t. „Brudne piwo", oraz Waszego pisma z 6.X. 1973 r. wyjaśniamy, że po zbadaniu sprawy na miejscu w WWGiRP w Kleszczelach, oraz w sklepie Toporki, stwierdziliśmy, że sprzedaż i zwrot nieodpowiedniej jakości piwa z w/w sklepu miały miejsce. Z oświadczeń kierownika WWGiRP w Kleszczelach wynika, że wystąpiła wymiana piwa z poprzedniej dostawy i nie z muchami, lecz z wytrąceniami. Powstało to z tego względu, iż sklep w Toporkach pobiera piwo w dużych ilościach i rzadko, np. w mieciącu wrześniu pobrał tylko trzy razy tj. 3.IX., 6.IX., i 21.IX. 1973 r. a przechowywane piwo w nieodpowiednich warunkach (sklepie) ulega zepsuciu się ze względu na długi okres przechowywania. Zgłoszenie reklamacji przez sklepową nastąpiło 5 dni po dostawie. W/w wyjaśnienia potwierdzają się również z wyjaśnieniami sklepowej i korespondenta Ob. Tichoniuka. Ponadto nadmieniamy, że w okresie sezonu Zakłady Piwowarskie w Białymstoku dostarczają piwo bardziej młode tj. niedojrzałe, które bardzo szybko ulega zepsuciu, czyli powstaje wytrącenie białka i drożdży, w związku z tym nie może stać dłużej niż dwa trzy dni.

Potwierdza się to również tym, że przy dostawach z browaru są zwroty zepsutego piwa po kilka beczek (np. 26.IX.1973 r. zwrot dwóch beczek piwa).

Jednak mimo w/w wyjaśnień Zarząd PZGS w Hajnówce polecił Zarządowi GS w Kleszczelach polecenie osobom odpowiedzialnym, aby towary złej jakości, zanieczyszczone i brudne nie trafiały do detalu i konsumentów, a za stwierdzone w prasie niedociągnięcia wyciągnął wnioski służbowe od kierownika WWGiRP oraz sklepowej.

Ponadto zobowiązał Zarząd GS o wyeliminowanie podobnych spraw na przyszłość. W przypadku ponownego stwierdzenia takich faktów zastosujemy wyciągnięcie ostrych wniosków służbowych od osób winnych, do zwolnienia z zajmowanego stanowiska włącznie.

Uważamy, że podobne sprawy na przyszłość nie wystąpią.

Podpisał:
Pełnomocnik Zarządu PZGS
d/s Produkcji i Usług
(—) A. Romaniuk

Дзякуем за адказ.

Васіль Асеннік — Спічкі, **Віктар Бура** — Гайнаўка, **Мікалай Краўчук** — Патока, **Уладзімір Хомік** — Слоя. Дзякуем за прысланыя інфармацыі.

Сцёпа Палаўянюк — Бельскі беларускі ліцэй. Верш і тэматычна, і па форме не з'яўляецца ўдачным, замала было працы над ім.

Люцына Янушкевіч — Бельскі беларускі ліцэй. Адносна верша — задума вельмі цікавая, але выдаецца незакончанай. Варта над ёю папрацаваць. Дашліце іншыя вашы творы — вершам і прозай, маючы больш матэрыялу, пастараемся з поўнай адказнасцю ацаніць вашы літаратурныя пошукі.

Анна Дзенісюк — Плёскі. Верш на плёскаўскай гаворцы выйшаў нядрэнна, надрукуем. Дашліце і тое, што пішаце прозай, разгледзім, ацэнім.

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Белавежа
„Sacco i Vensetti" (włoski), 20—21. „Hełm Aleksandra Macedońskiego" (radz.), 22—23. „Wynajęty człowiek" (USA), 24—25.

Чаромуха
„Matka" (radz.), 20—21. „Ktoś za drzwiami" (franc.), 24—25.

Кляшчэлі
„Efii Briest" (NRD), 20—21. Najlepsze lata w życiu mężczyzny" (węgierski), 22—23. „Hubal" (polski), 24—25.

Нараўка
„Czarownica z bagien" (radz.), „Tajemniczy mnich" (radz.), 21—25.

Нарва
„Dwója z wychowania" (radz.), 21—25.

Чыжы
„Iwan Groźny" (radz.), 21—25

Дубічы Царкоўныя
„Woda życia" (radz.), „Berlin" (radz.), 21—25.

Арэшкава
„Woda życia" (radz.), „Był sobie dziad i baba" (radz.), 24—25

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Орля
„Haszek i jego Szwejk" (radz.), „Wiryneja" (radz.), 21—25.

Райск
„Dzień ostatni, dzień pierwszy" (radz.), „Kocham cię" (radz.), 21—25.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок
„Przejażdżem przez Moskwę" (radz.), 24—25.

Міхалова
„Bariera ognia" (radz.), 20—21. „Serce to samotny myśliwy" (USA), 22—23. „Śmierć na zakręcie" (NRD), 24—25.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Шудзялава
„Zdradzieckie gry miłosne" (radz.), „Lampy naftowe" (radz.), 21—25.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Siedemnasty równoleżnik" (radz.), 20—21. „Wkrótce będzie koniec świata" (radz.), 22—23. „Wesele" (radz.), 24—25.

Мілейчыцы
„Śmiałość" (radz.), 20—21. „I pozdrawiam jaskółki" (radz,). 22—23. „Zazdrość i medycyna" (polski), 24—25.

Ніва

Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Wydawca: Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa-Książka-Ruch". Redaguje Kolegium. Adres Redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Numer przy przesyłkach pocztowych: Redakcja tygodnika „Niwa", Skr. poczt. 281, 15-950 Białystok. Telefony: Redaktor Naczelny i Sekretarz Redakcji 2-10-33, publicysci 2-32-41 do 45 (centrala). Cena prenumeraty krajowej: rocznie: 28,80 zł, półrocznie: 14,40 zł. kwartalnie: 7,20 zł. Prenumeraty przyjmowane są do dnia 10 każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Prenumeraty na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują Urzędy Pocztowe oraz listonosze. Można również wpłaty dokonywać na konto I Oddziału Rejonowego „Ruch" w Białymstoku 150-6-161 NBP I OM Białystok. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne w miastach, zamawiają prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur RSW „Prasa-Książka-Ruch". Pozostałe — mające siedzibę na wsi lub w innych miejscowościach, w których nie ma Oddziałów i Delegatur zamawiają prenumeratę za pośrednictwem Urzędów Pocztowych. Prenumeratę na zagranicę przyjmuje: RSW „Prasa-Książka-Ruch", Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych, Wronia 23, 00-840 Warszawa. Konto PKO Nr 1-6-100024. Cena prenumeraty dla zagranicy jest wyższa od prenumeraty krajowej o 40 proc. Nr indeksu 36911.

BZGraf. Nakład 7.669 K-3

З САВЕЦКАГА ГУМАРУ

ПАВЫШЭННІ

Па інстытуту прайшоў шумок: лабарант Васькоў разводзіцца з жонкай! Факт, вядома, звычайны, але справа ў тым, што жонка Васькова — дачка самога дырэктара. І калі Васькова выклікалі да дырэктара, усе чакалі: што будзе?

Барыс Паўлавіч пагардліва глянуў на зяцядэзерціра.

— Па логіцы рэчаў я цябе, Васькоў, павінен з трэскам выгнаць. Але з заўтрашняга дня пойдзеш на павышэнне. Будзеш загадчыкам лабараторыі.

Прайшло шэсць месяцаў. Васькоў асцярожна пастукаў у кабінет дырэктара.

— Выклікалі?

— Прыйшоў! — працадзіў Барыс Паўлавіч. — Нягоднік!

Зняважаны Васькоў выпраставаў грудзі:

— Я папрашу вас, таварыш дырэктар...

— Змоўкні! Ух-х-х! З-за цябе талковага працаўніка выжываю! Пойдзеш намеснікам начальніка аддзела.

— Я, Барыс Паўлавіч, не спраўлюся.

— Ведаю! Усё роўна пойдзеш!

— Не. Я чалавек неўраўнаважаны, нярвовы. Разганю ўсіх людзей.

— Нічога! Другіх набярэм!

Праз два месяцы сакратарша дырэктара выклікала Васькова да Барыса Паўлавіча.

— Вось што, — кінуў цесць у адстаўцы. — Пераводжу цябе, нягоднік, начальнікам аддзела.

— Ні за што! — ускрыкнуў спалоханы Васькоў.

— Я цябе пытаць не буду, зразумеў?

— Звольнюся!

— Не адпушчу! — зароў дырэктар і раптам абмяк. — Галубок, Віктар, Віценька, ідзі начальнікам, роднenькі! Аклад жа амаль дзвесце пяцьдзесят і прагрэсіўкі розныя, прэміі. Згаджайся!

— Які ж з мяне начальнік...

— Пацягнеш. Я табе яшчэ двух намеснікаў дам. План паменшу! Ну?

Вечарам, калі Барыс Паўлавіч сеў вячэраць, жонка, комкаючы кухонны ручнік, прашаляпсцела:

— Бора, ён згадзіўся?

— Угаварыў! — зазззяў дырэктар.

— Так! Колькі ж цяпер будзе наша Ніначка атрымліваць аліментаў на дзіцё?

Міх. Дымаў

Амерыканец у Парыжы.

НІЎКА

— Дасканалы вынік, ці не праўда, прафесар?

ПАРАІЎ

Студэнт прыехаў да бацькі на канікулы.

Некалькі дзён бацька прыглядаўся да сына, а далей не вытрымаў і зрабіў заўвагу:

— Якія ж ты, сынок, дарагія папяросы курыш! Я вось бацька твой, а куру папяросы ўтрая таннейшыя.

— На вашым месцы, тата, маючы пяцёра дзяцей, я зусім не курыў бы.

АПОШНІ ЗАЛІК

Студэнт да прафесара:

— Прафесар, прыміце, калі ласка, залік...

— У мяне зараз няма часу. Я спяшаюся.

— Я таксама спяшаюся, дык доўга вас не затрымаю... — адказаў студэнт.

ЧАМУ

Студэнт (суседу па пакою):

— Слухай, дружа, чаму гэта ты надзеў мой плашч!

Сусед: — Дык ты ж пагневаешся, калі твой касцюм прамокне.

Інквізіцыя ў наш час.

МІНІБАЙКІ

ЖЫЛЛЁВЫЯ ЎМОВЫ

Тры студэнты абмяркоўвалі свае сумныя жыллёвыя ўмовы.

— Мой пакой такі маленькі, што калі я апранаюся або распранаюся, дык высоўваю ногі і рукі ў акно.

— А ў мяне такі малюсенькі закуранак, што калі я хварэю, то вымушан паказаць урачу язык праз дзверы.

— Усё гэта глупства. Мой пакой настолькі малы, што калі ў яго заглядае сонца, я павінен выходзіць.

...Ён у навуцы адчуваў сябе, як рыба ў вадзе, — ён у ёй плаваў.

...Ён чытаў чужыя думкі, але толькі са слоўнікам.

Ліса і мода

Вядома, што лісіцы любяць моду.
А гэтая — звышмодніцай была
(Такая ўдалася ўжо ад роду);
Пражыць і дня Лісіца не магла,
Каб што-небудзь у каго не пераняць,
Каб на сябе чаго не начапляць...
І днём, і ноччу модаю — і толькі! —
Была занята ліскіна галоўка.
„Фу, рыжыя!.. — з пагардаю сястрыцам
Услед кідала модніца Лісіца. —
Ад суму з вамі гэткімі памру тут..."
І раптам вапнай выбеліла футра.
І да чаго пасля дайшла дурніца! —
Надумала з хвастом, нарэшце, разлучыцца...
За што і паплацілася.
Аднойчы
Сабакам неяк трапілася ў вочы.
Ляціць за ёю злосная пагоня.
Вось-вось, здаецца, модніцу дагоняць.
Каб хвост — Ліса б управа ім вільнула,
Яна чамусь налева павярнула...
Ды не схавалі лугавыя далі —
Сабакі модніцу Лісу дагналі...

Калі разважыць аб усім цвяроза,
Дык трэба мець і ў модзе розум!

Уладзімір Правасуд

Я ТАК І ДУМАЎ

Студэнт на кансультацыі перад экзаменам пытае прафесара:

— Скажыце, калі ласка, Дунін-Марцінкевіч — гэта адна асоба?

— Вядома, адна.

— Я так і думаў. Бо ж чытаю: куды Дунін, туды і Марцінкевіч, дзе Марцінкевіч, там і Дунін...

РАЦЫЯ

Студэнт: — Вашы метады садаводства безнадзейна ўстарэлі. Магу залажыцца, што вы не збярэце пару кілаграмаў яблык з гэтага дрэва.

Садавод: — Вы абсалютна маеце рацыю: гэта груша.

— Гэта вядомы спецыяліст па дзіцячых хваробах.

ШТО

Выкладчык: — Што адбываецца ў той момант, калі чалавек сядае ў ванну?

Студэнтка: — Абавязкова хто-небудзь пазвоніць па тэлефону.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Анны Макаль з Лапічаў Сакольскага павету змяшчаем:

Słowa: Zbigniew Regnecki
Muzyka: Zbigniew Raj

Koty za płoty

Krzaki drapią, róże kłują,
ptaki dziobią, grzyby trują,
kozy bodą, konie kopią,
drzewa szumią, rzeki topią,
Nowak pije...

Więc ruszajmy noga w nogę (bosa noga),
czas ujarzmić już przyrodę (bosa noga).

Niech z fabryki wszystkie ścieki
mkną szybciutko wprost do rzeki,
ryby w sposób nietypowy,
opanują styl grzbietowy.

Koty za płoty,
koza do woza,
azor do budy,
ropa do morza.
Koty za płoty,
wół do karety,
azor do budy,
śledzie do sety.

Hej! Panowie kłusownicy,
niewolnicy swej rusznicy,
wszak ma jeleń ostre rogi,
lepiej wytłuc go do nogi.

Koty za płoty...

Spaceruję ulicami
oddychając spalinami,
chcę napełnić woda dzbanek,
a tu z kranu cieknie cjanek.

Koty za płoty...

Tu się liczą tylko czyny,
słowa pustym są szwargotem.
Gdy już wszystko wyniszczymy,
zaśpiewamy więc — bełkotem:

Azor za płoty,
koty do woza,
ropa do budy,
koza do morza.
Woły za płoty,
kot do karety,
śledzie do budy,
koza do sety.

НІЧОГА НОВАГА

Студэнт-медык:

— Ці няма ў вас навейшага дапаможніка па анатоміі?

Бібліятэкар:

— Ці не думаеце вы часам, што за апошнія гады ў шкілеце чалавека з'явіліся новыя косці?

КУРЁЗЫ

ТЭЛЕБАЧАННЕ ДЛЯ МАЛПАЎ

Дырэктар заапарка галандскага горада Васенар вынес рашэнне прадставіць пяці малпам, якія стамляюцца ад людзей на працягу дня, гадзінны перапынак, паставіўшы ў клетцы тэлевізар. Больш за ўсё ўвагу „нашых продкаў" прыцягваюць праграмы для дзяцей, дакументальныя фільмы аб прыродзе, а таксама музычныя перадачы. Цяпер дырэкцыя заапарка вывучае рэакцыю малпаў на тэлерэкламу.

ШЭКСПІРАЗНАЎЦА

Нядаўна ганаровым членам лонданскага шэкспіраўскага таварыства стаў марак Кліф Уацью. Каб дасягнуць такога высокага гонару, марак-шэкспіразнаўца прадставіў членам журы... сваю спіну. На ёй і на плячах быў вытатуіраваны поўны тэкст вядомага маналога Гамлета „Быць ці не быць?". Да тэксту былі зроблены ілюстрацыі, выкананыя ў стылі шэкспіраўскіх часоў.

ГІМНАСТЫКА НЕ ДЛЯ ЎСІХ

Нью-Йорк. 48-гадовая галівудская кіназорка Дорым Дэй выкладае ў апошні час урокі гімнастыкі для жанчын, якія хочуць скінуць лішнюю вагу.

Практыкаванні, якія яна прапануе, як сцвярджае кінаактрыса, вельмі простыя. Варта толькі на працягу дзесяці мінут пастаяць на галаве, жуючы пры гэтым жавальную гумку. Пасля адных такіх заняткаў некалькі не зусім зграбных яе вучаніц — амерыканак сярэдняга ўзросту — былі адвезены ў бальніцу з пашкоджаннямі шыйных пазванкоў.

Смяецца з намі

Пытанне ў анкеце: ці маеце вышэйшую адукацыю; калі не, дык якую маеце навуковую ступень — магістра, доктара (падкрэсліць).